

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „KAUNO GRŪDAI“ VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 9 STRAIPSNIO 2 DALIES IR 10 STRAIPSNIO 1 DALIES REIKALAVIMAMS

2017 m. birželio 9 d. Nr. 2S-3 (2017)

Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2017 m. birželio 9 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl akcinės bendrovės „Kauno grūdai“ (kodas: 133818917; toliau – AB „Kauno grūdai“) veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(2) Tyrimą dėl AB „Kauno grūdai“ veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimams (toliau – Tyrimas) Konkurencijos taryba pradėjo 2015 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 1S-39/2015¹, įvertinusi 2014 m. spalio 15 d. Lietuvos apeliacinio teismo nutartį civilinėje byloje Nr. 2A-1295/2014. Šioje nutartyje teismas konstatavo, kad AB „Kauno grūdai“ 2011 m. balandžio 12 d. akcinės bendrovės Vievio paukštyno (kodas: 181257637; toliau – AB „Vievio paukštynas“) akcijų pirkimo – pardavimo sutartimis įgijo 944 037 vnt. AB „Vievio paukštynas“ akcijų, sudarančių apie 51 proc. visų AB „Vievio paukštynas“ akcijų². Konkurencijos taryba turėjo pagrindą įtarti, kad 2011 m. balandžio 12 d. sutartimis AB „Kauno grūdai“ įvykdė koncentraciją, apie kurią privalėjo pranešti Konkurencijos tarybai ir gauti jos leidimą iki koncentracijos įgyvendinimo. AB „Kauno grūdai“ į Konkurencijos tarybą nesikreipė ir pranešimo apie koncentraciją nepateikė, todėl buvo pagrindo įtarti, kad AB „Kauno grūdai“ galėjo pažeisti Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimus.

(3) Atlikdama Tyrimą Konkurencijos taryba kreipėsi į pažeidimu įtariamą ūkio subjektą ir kitus subjektus, turėjusius su Tyrimu susijusias informacijas. Konkurencijos taryba taip pat vadovavosi Tyrimui aktualiais teismų sprendimais, ir juose nustatytomis aplinkybėmis.

(4) Tyrimo metu nustatytos aplinkybės ir padarytos išvados buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Dominuojančių ūkio subjektų ir susijungimų priežiūros skyriaus 2016 m. gruodžio 7 d. pranešime apie atliktą tyrimą Nr. 5S-19 (2016) (toliau – 2016 m. Pranešimas apie atliktą tyrimą)³.

(5) Remdamasi Konkurencijos įstatymo 29 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Konkurencijos taryba išsiuntė AB „Kauno grūdai“ 2016 m. Pranešimo apie atliktą tyrimą kopiją ir Tyrimo medžiagos skenuota kopiją⁴, taip sudarydama galimybę bendrovei pateikti paaiškinimus dėl Tyrimo išvadų bei susipažinti su Tyrimo medžiaga.

¹ Bylos 1 tomas, 2-3 lapai.

² LapT 2014 m. spalio 15 d. nutartis civ. b. Nr. 2A-1295/2014, *Te So Ten Elsen GmbH&Co, KG, UAB „Bona Lux“ v R. P., A. K. ir AB „Kauno grūdai“* (bylos 3 tomas, 107–129 lapai, bylos su asmens duomenimis 4 tomas, 94–116 lapai).

³ Bylos 8 tomas, 83-104 lapai; bylos su asmens duomenimis 7 tomas, 57-78 lapai.

⁴ Bylos 7 tomas, 78-82 lapai.

(6) Konkurencijos taryba gavo AB „Kauno grūdai“ paaiškinimus 2016 m. gruodžio 22 d.⁵ Konkurencijos taryba sudarė AB „Kauno grūdai“ galimybę duoti paaiškinimus 2017 m. kovo 28 d. vykusiame Konkurencijos tarybos posėdyje⁶.

(7) 2017 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 2S–2 (2017) Konkurencijos taryba nusprendė atlikti papildomą tyrimą. Papildomo tyrimo metu, Konkurencijos taryba vertino aplinkybes, susijusias su AB „Vievio paukštynas“ akcininkų ir kreditorių teisėmis bankroto proceso metu.

(8) Papildomo tyrimo metu nustatytos aplinkybės ir padarytos išvados buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Dominuojančių ūkio subjektų ir susijungimų priežiūros skyriaus 2017 m. gegužės 3 d. pranešime apie atliktą tyrimą Nr. 5S-5 (2017) (toliau – Pranešimas apie atliktą tyrimą)⁷.

(9) Konkurencijos taryba išsiuntė AB „Kauno grūdai“ Pranešimo apie atliktą tyrimą kopiją ir Tyrimo medžiagos skenuotą kopiją⁸, taip sudarydama galimybę AB „Kauno grūdai“ pateikti paaiškinimus dėl papildomo Tyrimo išvadų bei susipažinti su Tyrimo medžiaga.

(10) Konkurencijos taryba gavo AB „Kauno grūdai“ paaiškinimus dėl papildomo Tyrimo išvadų 2017 m. gegužės 17 d.⁹ Konkurencijos taryba sudarė AB „Kauno grūdai“ galimybę duoti paaiškinimus 2017 m. gegužės 19 d. vykusiame Konkurencijos tarybos posėdyje¹⁰.

1. Su koncentracija susijusios aplinkybės

1.1. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įgijimas

(11) Vilniaus apygardos teismas (toliau – VAT) 2014 m. vasario 7 d. sprendimu¹¹ (toliau – VAT sprendimas) nustatė, kad 2011 m. balandžio 12 d. buvo sudarytos trys AB „Vievio paukštynas“ akcijų pirkimo – pardavimo sutartys:

- (a) 2011 m. balandžio 12 d. akcijų pirkimo – pardavimo sutartis tarp *Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG* ir AB „Kauno grūdai“, kuria *Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG* perleido AB „Kauno grūdai“ 444 252 vnt. AB „Vievio paukštynas“ paprastųjų vardinių nematerialiųjų akcijų. Šios akcijos sudarė apie 24 proc. AB „Vievio paukštynas“ įstatinio kapitalo ir buvo parduotos už 1 litą (toliau – Sutartis dėl 24 proc. akcijų įsigijimo)¹²;
- (b) 2011 m. balandžio 12 d. akcijų pirkimo – pardavimo sutartis tarp *Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG* ir G. B. bei R. P., kuria *Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG* perleido R. P. 209 148 vnt. AB „Vievio paukštynas“ paprastųjų vardinių nematerialiųjų akcijų, o G. B. perleido R. P. 50 000 vnt. AB „Vievio paukštynas“ paprastųjų vardinių nematerialiųjų akcijų. Visos šios akcijos sudarė apie 14 proc. AB „Vievio paukštynas“ įstatinio kapitalo ir buvo parduotos už 2 litus (toliau – Sutartis dėl 14 proc. akcijų įsigijimo)¹³;

⁵ 2016 m. gruodžio 21 d. UAB „Kauno grūdai“ paaiškinimai dėl LR konkurencijos tarybos Dominuojančių ūkio subjektų ir susijungimų priežiūros skyriaus 2016-12-07 pranešimo Nr. 5S-19 (2016) apie atliktą tyrimą dėl akcinės bendrovės „Kauno grūdai“ veiksmų atitikties LR konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimams (bylos 8 tomas, 1-9 lapai; bylos su asmens duomenimis 7 tomas, 13-27 lapai).

⁶ 2017 m. kovo 30 d. Konkurencijos tarybos bylų nagrinėjimo posėdžio protokolas Nr. 4S-2 (2017) (bylos 8 tomas, 1-9 lapai; bylos su asmens duomenimis 7 tomas, 1-9 lapai).

⁷ Bylos 8 tomas, 110-132 lapai; bylos su asmens duomenimis 7 tomas, 95-117 lapai.

⁸ Bylos 8 tomas, 107-109 lapai.

⁹ 2017 m. gegužės 17 d. UAB „Kauno grūdai“ paaiškinimai dėl LR konkurencijos tarybos Dominuojančių ūkio subjektų ir susijungimų priežiūros skyriaus atlikto tyrimo dėl akcinės bendrovės „Kauno grūdai“ veiksmų atitikties LR konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimams (bylos 7 tomas, 118-123 lapai).

¹⁰ 2017 m. gegužės 23 d. Konkurencijos tarybos bylų nagrinėjimo posėdžio protokolas Nr. 4S-4 (2017) (bylos 8 tomas, 133-138 lapai; bylos su asmens duomenimis 7 tomas, 124-129 lapai).

¹¹ VAT 2014 m. vasario 7 d. sprendimas civ. b. Nr. 2-342-258/14, *Te So Ten Elsen GmbH&Co, KG, UAB „Bona Lux“ v BAB „Vievio paukštynas“, G. B., R. P., A. K. ir AB „Kauno grūdai“* (bylos 3 tomas, 95–106 lapai; bylos su asmens duomenimis 4 tomas, 82–93 lapai).

¹² Bylos 1 tomas, 96, 96¹ lapai; bylos su asmens duomenimis 2 tomas, 40, 41 lapai.

¹³ Bylos 1 tomas, 97, 97¹ lapai; bylos su asmens duomenimis 2 tomas, 42, 43 lapai.

- (c) 2011 m. balandžio 12 d. akcijų pirkimo – pardavimo sutartis tarp *Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG* ir A. K., kuria *Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG* perleido A. K. 240 637 vnt. AB „Vievio paukštynas“ paprastųjų vardinių nematerialiųjų akcijų. Šios akcijos sudarė apie 13 proc. AB „Vievio paukštynas“ įstatinio kapitalo ir buvo parduotos už 1 litą (toliau – Sutartis dėl 13 proc. akcijų įsigijimo)¹⁴; (toliau visos sutartys kartu – Sutartys dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo).

(12) Konkurencijos taryba nustatė, kad AB „Kauno grūdai“, R. P. ir A. K. po Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo buvo AB „Vievio paukštynas“ akcininkų sąrašuose ir dalyvavo visuotiniame akcininkų susirinkime, pavyzdžiui, AB „Kauno grūdai“ ir A. K. dalyvavo ir balsavo neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime, kuriame buvo nuspręsta inicijuoti AB „Vievio paukštynas“ restruktūrizavimo procesą¹⁵.

(13) Paminėtina, kad šioje byloje vyko ginčas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo minėtų asmenų įsigytoms AB „Vievio paukštynas“ akcijoms.

(14) VAT 2012 m. balandžio 27 d. nutartimi (toliau – VAT nutartis dėl akcijų arešto) iki teismo sprendimo šioje byloje įsiteisėjimo areštavo AB „Kauno grūdai“ priklausiusių 444 252 vnt., R. P. – 259 148 vnt. ir A. K. – 240 637 vnt. AB „Vievio paukštynas“ „paprastųjų vardinių nematerialiųjų akcijų bei jų suteikiamas turtines ir neturtines teises, uždraudžiant areštuotomis akcijomis bei jų suteikiamomis turtinėmis ir neturtinėmis teisėmis valdyti, naudotis, disponuoti“¹⁶.

(15) Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – LapT) 2012 m. liepos 26 d. nutartimi (toliau – LapT nutartis dėl akcijų arešto) konstatavo, kad VAT nutarties dėl akcijų arešto dalis, kurią apskundė AB „Kauno grūdai“, R. P. ir A. K. „ir kuriems buvo „uždrausta naudotis ginčijamais sandoriais perleistų akcijų AB „Vievio paukštynas“ suteikiamomis neturtinėmis teisėmis, naikintina. Kita nutarties dalis palikta nepakeista“¹⁷. LapT panaikino draudimą naudotis AB „Vievio paukštynas“ akcijų suteikiamomis neturtinėmis teisėmis.

(16) VAT sprendime dėl Sutarties dėl 24 proc. akcijų įsigijimo nurodė, kad „neturi pagrindo pripažinti, jog šiame sandoryje kuri nors šalis yra statytinis, kad šiame sandoryje šalių išreikšta valia neatitiko šalių ketinimų ar siekių“¹⁸. Sutartis dėl 24 proc. akcijų įsigijimo, kurios pagrindu AB „Kauno grūdai“ iš *Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG* įsigijo 444 252 vnt. AB „Vievio paukštynas“ akcijų nepripažinta apsimestiniu sandoriu.

(17) VAT sprendimu pripažino, kad Sutartis dėl 14 proc. akcijų įsigijimo ir Sutartis dėl 13 proc. akcijų įsigijimo:

„prieštarauja viešajai tvarkai ir gerai moralei. Nes AB „Kauno grūdai“ iniciatyva ir interesais buvo siekiama nuslėpti tikrąjį sandorių šalį – akcijų įgijėją. Šiaip sandoriais AB „Kauno grūdai“ kaip tikroji sandorio šalis buvo nuslėpta siekiant išvengti Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymu nustatytų imperatyvių teisės normų reguliuojančių koncentracijos kontrolę galiojimo. <...> sandoriai pripažintini apsimestiniais ir prieštaraujančiais viešajai tvarkai, todėl negaliojančiais“¹⁹.

(18) Taigi, R. P. ir A. K. įsigiję atitinkamai 259 148 vnt. ir 240 637 vnt. AB „Vievio paukštynas“ akcijų iš *Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG* ir G. B. nebuvo tikrosios sandorių šalys. Tikroji sandorių šalis buvo AB „Kauno grūdai“. VAT sprendimu Sutartį dėl 14 proc. akcijų įsigijimo

¹⁴ Bylos 1 tomas, 99, 99¹ lapai; bylos su asmens duomenimis 25 tomas 43¹, 44¹ lapai.

¹⁵ AB „Vievio paukštynas“ vertybinių popierių savininkų sąrašas (bylos 8 tomas, 52-67 lapai, bylos su asmens duomenimis 7 tomas, 40-55 lapai) ir 2011 m. birželio 13 d. AB „Vievio paukštynas“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo protokolas Nr. 4 (bylos 8 tomas, 48-67 lapai, bylos su asmens duomenimis 7 tomas, 37f-55 lapai).

¹⁶ VAT 2012 m. balandžio 27 d. nutartis civ. b. Nr. 2-342-258/14, *Te So Ten Elsen GmbH&Co, KG, UAB „Bona Lux“ v BAB „Vievio paukštynas“, G. B., R. P., A. K. ir AB „Kauno grūdai“* (bylos 3 tomas, 85-88 lapai; bylos su asmens duomenimis 4 tomas, 78a-81 lapai).

¹⁷ LapT 2012 m. liepos 26 d. nutartis civ. b. Nr. 2-1436/2012, *Te So Ten Elsen GmbH&Co, KG, UAB „Bona Lux“ v BAB „Vievio paukštynas“, G. B., R. P., A. K. ir AB „Kauno grūdai“* (bylos 3 tomas, 89-94 lapai; bylos su asmens duomenimis 4 tomas 117-22 lapai).

¹⁸ Bylos 3 tomas, 101 lapas; bylos su asmens duomenimis 4 tomas, 88 lapas.

¹⁹ Bylos 3 tomas, 103 lapas; bylos su asmens duomenimis 4 tomas, 90 lapas.

ir Sutartį dėl 13 proc. akcijų įsigijimo pripažinęs niekinėmis ir negaliojančiomis, nusprendė taikyti restituciją ir gražinti akcijas *Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG* ir *G. B.*

(19) LapT 2014 m. spalio 15 d. nutartyje (toliau – LapT nutartis) konstatavo, kad VAT „pagrįstai sprendė, jog *R. P. ir A. K. AB* „Vievio paukštynas“ akcijų 2011-04-12 pirkimo – pardavimo sandoriuose yra statybiniai (ne tikrieji akcijų įgijėjai), t. y. kad su šiais asmenimis įformintos akcijų pirkimo – pardavimo sutartys yra apsimestinės“²⁰.

(20) Tačiau LapT nurodė, kad nors VAT „teisingai kvalifikavo šiuos sandorius kaip apsimestinius, tačiau be pagrindo taikė restituciją ir netaikė apsimestinių sandorių padarinių. Todėl pripažinus ginčijamas *AB* „Vievio paukštynas“ akcijų pirkimo-pardavimo *R. P. ir A. K.* sutartis apsimestinėmis, taikomos apsimestinių sandorių pasekmės, t. y. akcijų pirkėju pagal šiuos apsimestinius sandorius pripažintinas *AB* „Kauno grūdai“²¹. LapT teisėjų kolegija sutiko su VAT išvada, kad „bylos medžiaga nepatvirtina ginčo sandorių sudarymo apgaulės įtakoje“²².

(21) LapT pripažino, kad 2011 m. balandžio 12 d.:

„iš esmės buvo sudarytas vienas sandoris, kuriuo <...> *Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG* ir *G. B.* iš viso perleido *AB* „Kauno grūdai“ 944 037 vnt. *AB* „Vievio paukštynas“ akcijų paketą, sudarantį apie 51 proc. visų bendrovės akcijų“²³. [*AB* „Kauno grūdai“] „realiai nupirkus iš viso 944 037 [vnt.] *AB* „Vievio paukštynas“ akcijų <...>, *AB* „Kauno grūdai“ įgijo 51 procentą *AB* „Vievio paukštynas“ akcijų. <...> tapo patronuojančia įmone *AB* „Vievio paukštynas“ atžvilgiu, įgijo daugiau kaip pusę šios įmonės dalyvių balsavimo teisių, įgijo teisę rinkti ir atšaukti įmonės vadovą, valdymo ir priežiūros organų narius, t. y. įgijo galimybę daryti tiesioginį lemiamą poveikį kitai įmonei.“²⁴ „Aplinkybę, kad ginčijamu 2011-04-12 akcijų pirkimo – pardavimo sandoriu buvo vykdoma koncentracija ir buvo siekiama įgyti *AB* „Vievio paukštynas“ kontrolę, patvirtina visa eilė įrodymų apie tai, jog po sandorio sudarymo *AB* „Kauno grūdai“ nedelsiant faktiškai perėmė *AB* „Vievio paukštynas“ kontrolę.“²⁵

(22) LapT nutartyje įvertino įvairius įrodymus patvirtinančius, jog *AB* „Vievio paukštynas“ organizacinės, ūkinės ir finansinės veiklos kontrolę vykdė *AB* „Kauno grūdai“²⁶.

(23) LapT nurodė, „[k]adangi *AB* „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimu vykdoma koncentracija negalėjo būti įgyvendinama, kol apie ją nepranešta Konkurencijos tarybai ir negautas šios institucijos leidimas koncentracijai, 2011-04-12 *AB* „Vievio paukštynas“ 944 037 vnt. akcijų pirkimo pardavimo sandoris <...> pripažintinas niekiniu ir negaliojančiu (Konkurencijos įstatymo 12 straipsnio 2 dalis)“²⁷.

(24) LapT konstatavo, „kadangi šis sandoris pripažįstamas negaliojančiu, kaip prieštaraujantis imperatyvioms įstatymų nuostatoms <...>, viešajai tvarkai ir gerai moralei <...>, taikytinos CK 1.80 straipsnio 2 dalyse numatytos pasekmės – abišalė restitucija, *AB* „Vievio paukštynas“ akcijas gražinant pardavėjų nuosavybėn, o pirkėjui priteisiant iš pardavėjų sumokėtą akcijų kainą“²⁸.

(25) Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (toliau – LAT) 2015 m. rugsėjo 30 d. nutartimi²⁹ patvirtino, kad:

²⁰ LapT 2014 m. spalio 15 d. nutartis civ. b. Nr. 2A-1295/2014, *Te So Ten Elsen GmbH&Co, KG, UAB* „Bona Lux“ v *BAB* „Vievio paukštynas“, *G. B., R. P., A. K. ir AB* „Kauno grūdai“ (bylos 3 tomas, 107-129 lapai; bylos su asmens duomenimis 4 tomas 94–116 lapai).

²¹ Bylos 3 tomas, 118 lapas; bylos su asmens duomenimis 4 tomas 105 lapas.

²² Bylos 3 tomas, 123 lapas; bylos su asmens duomenimis 4 tomas 110 lapas.

²³ Bylos 3 tomas, 118 lapas; bylos su asmens duomenimis 4 tomas 105 lapas.

²⁴ Bylos 3 tomas, 120 lapas; bylos su asmens duomenimis 4 tomas 107 lapas.

²⁵ Bylos 3 tomas, 121 lapas; bylos su asmens duomenimis 4 tomas 108 lapas.

²⁶ Bylos 3 tomas, 121 lapas; bylos su asmens duomenimis 4 tomas 108 lapas.

²⁷ Bylos 3 tomas, 122 lapas; bylos su asmens duomenimis 4 tomas 109 lapas.

²⁸ Bylos 3 tomas, 126 lapas; bylos su asmens duomenimis 4 tomas 113 lapas.

²⁹ LAT 2015 m. rugsėjo 30 d. nutartis civ. b. Nr. 3K-3-486-687/2015, *Te So Ten Elsen GmbH&Co, KG, UAB* „Bona Lux“ v *BAB* „Vievio paukštynas“, *G. B., R. P., A. K. ir AB* „Kauno grūdai“ (bylos 1 tomas, 101-109 lapai; bylos su asmens duomenimis 2 tomas, 45–53 lapai).

„apeliacinės instancijos teismas pagrįstai ginčijamus sandorius pripažino apsimestiniais, tinkamai taikė tokio pripažinimo padarinius. Apsimestiniams sandoriams taikomi CK 1.87 straipsnio 1 dalyje nustatyti padariniai, apeliacinės instancijos teismas pagrįstai nustatė, kad šiais AB „Vievio paukštynas“ akcijų pirkimo-pardavimo sandoriais akcijas įsigijo pirkėja AB „Kauno grūdai“³⁰.

(26) Vis dėlto LAT nusprendė *„panaikinti [LapT nutarties dalį], kuria <...> taikyta restitucija, <...>“³¹.*

(27) LAT pažymėjo, kad *„kasacinės bylos nagrinėjimo metu Konkurencijos taryba nėra priėmusi nutarimų dėl AB „Kauno grūdai“ veiksmų įsigyjant AB „Vievio paukštynas“ akcijų, tačiau šiuo klausimu atlieka tyrimą: <...> Konkurencijos tarybai užbaigus tyrimą dėl koncentracijos, gali būti konstatuotas koncentracijų kontrolę reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas ir esant reikalui taikoma įstatyme nustatyta sankcija“³².*

(28) Vadovaujantis aukščiau nurodytais teismų sprendimais, Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo pagrindu 944 037 vnt. AB „Vievio paukštynas“ paprastųjų vardinių nematerialiųjų akcijų, sudariusių apie 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ įstatinio kapitalo, įgijo AB „Kauno grūdai“. R. P. ir A. K. tik formaliai pasirašė Sutartį dėl 14 proc. akcijų įsigijimo ir Sutartį dėl 13 proc. akcijų įsigijimo, tačiau jomis neįgijo AB „Vievio paukštynas“ akcininkų teisių ir pareigų, kurias įgijo ir naudojo tikroji įgijėja – AB „Kauno grūdai“.

1.2. AB „Vievio paukštynas“ valdymas

(29) Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso³³ 2.81 straipsnio 1 dalimi juridiniai asmenys įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per savo organus, kurie sudaromi ir veikia pagal įstatymus ir juridinių asmenų steigimo dokumentus.

(30) Pagal Civilinio kodekso 2.46 straipsnio 1 dalį juridiniai asmenys veikia pagal savo steigimo dokumentus: įstatus, steigimo sandorį arba įstatymų numatytais atvejais – bendruosius nuostatus. Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 4 straipsnio 1 dalis numato, kad dokumentas, kuriuo bendrovė vadovaujasi savo veikloje, yra įstatai.

(31) Akcinių bendrovių įstatymo 3 straipsnio 1 dalis įtvirtina, kad akcininkai yra fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie turi įsigiję bendrovės akcijų. Pagal šio straipsnio 2 dalį kiekvienas akcininkas bendrovėje turi tokias teises, kokias suteikia jam nuosavybės teise priklausančios bendrovės akcijos. Esant toms pačioms aplinkybėms visi tos pačios klasės akcijų savininkai turi vienodas teises ir pareigas.

(32) Vadovaujantis Akcinių bendrovių įstatymo 19 straipsnio 1 dalimi bendrovė turi turėti šiuos valdymo organus: visuotinį akcininkų susirinkimą ir vienasmenį valdymo organą – bendrovės vadovą. Pastarojo straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad bendrovėje gali būti sudaromas kolegialus priežiūros organas – stebėtojų taryba ir kolegialus valdymo organas – valdyba. Akcinėje bendrovėje turi būti sudaromas bent vienas kolegialus organas – stebėtojų taryba arba valdyba.

(33) Pagal AB „Vievio paukštynas“ įstatų (toliau – Įstatai)³⁴ 21 punktą, bendrovėje AB „Vievio paukštynas“ buvo visuotinis akcininkų susirinkimas, valdyba ir bendrovės vadovas. Stebėtojų taryba nesudaroma.

(34) Konkurencijos taryba nustatė, kad Įstatuose įtvirtinta AB „Vievio paukštynas“ valdymo tvarka nesiskyrė nuo Akcinių bendrovių įstatyme numatyto reglamentavimo. Įstatų 24 punktas tiesiogiai įtvirtino, kad visuotinio susirinkimo kompetencija, jo sušaukimo tvarka bei kiti su visuotinio susirinkimo veikla ir priimamais nutarimais susiję klausimai, taip pat valdybos ir

³⁰ Bylos 1 tomas, 105¹, 108¹ lapai; bylos su asmens duomenimis 2 tomas, 49¹, 52¹ lapai.

³¹ Bylos 1 tomas, 108¹ lapas; bylos su asmens duomenimis 2 tomas, 52¹ lapai.

³² Bylos 1 tomas, 107¹ lapas; bylos su asmens duomenimis 2 tomas, 51¹ lapas.

³³ Atsižvelgiant į tai, kad AB „Kauno grūdai“ pažeidimo vertinimui reikšmingos bendrovių valdymą ir bankroto procesą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatos esmingai nesikeitė, čia ir toliau nutarime nurodomos bei vadovaujamosi aktualiomis įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis.

³⁴ AB „Vievio paukštynas“ įstatų redakcija, Juridinių asmenų registre įregistruota 2004 m. birželio 11 d. (bylos 5 tomas, 13-19 lapai).

bendrovės vadovo kompetencija, rinkimo (skyrimo) ir atšaukimo tvarka, kiti su valdybos ir bendrovės vadovo veikla susiję klausimai reglamentuojami atitinkamomis Akcinių bendrovių įstatymo nuostatomis.

(35) Akcinių bendrovių įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad visuotinis akcininkų susirinkimas gali priimti sprendimus ir laikomas įvykusi, kai jame dalyvauja akcininkai, kuriems priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 visų balsų. Pastarojo straipsnio 8 dalyje numatyta, kad visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimas laikomas priimtu, kai už jį gauta daugiau akcininkų balsų negu prieš, jeigu Akcinių bendrovių įstatymas ar bendrovės įstatai nenustato didesnės daugumos. Pagal Akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 3 dalį šiuo paprastos balsų daugumos principu visuotinis akcininkų susirinkimas renka ir valdybos narius.

(36) Remiantis Akcinių bendrovių įstatymo 28 straipsnio 1 ir 2 dalimis kvalifikuota balsų dauguma, kuri negali būti mažesnė kaip 2/3 visų susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų, visuotinis akcininkų susirinkimas priima sprendimus, kaip, pavyzdžiui, keisti bendrovės įstatus; dėl pelno (nuostolių) paskirstymo; padidinti ar sumažinti įstatinį kapitalą; taip pat spręsti klausimus dėl bendrovės reorganizavimo, atskyrimo, pertvarkymo, restruktūrizavimo, likvidavimo. Kvalifikuota balsų dauguma, kuri negali būti mažesnė kaip 3/4 visų visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvaujančių ir turinčių balsavimo teisę sprendžiant klausimą akcininkų akcijų suteikiamų balsų, priimamas sprendimas atšaukti visiems akcininkams pirmumo teisę įsigyti bendrovės išleidžiamų konkrečios emisijos akcijų ar bendrovės išleidžiamų konkrečios emisijos konvertuojamųjų obligacijų.

(37) Pagal Įstatų 15 – 17 punktus visas AB „Vievio paukštynas“ įstatinis kapitalas buvo padalintas į 1 851 053 paprastasias vardines nematerialiąsias akcijas, kurių kiekvienos nominali vertė 5 Lt³⁵.

(38) Pagal Įstatų 19 punktą kiekviena paprastoji vardinė akcija suteikė akcininkui vieną balsą visuotiniame akcininkų susirinkime, išskyrus Akcinių bendrovių įstatyme nustatytas išimtis. Teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose gali būti uždrausta ar apribota Akcinių bendrovių įstatymo ir kitų įstatymų nustatytais atvejais, taip pat kai ginčijama nuosavybės teisė į akciją.

(39) Konkurencijos taryba nustatė, kad AB „Vievio paukštynas“ akcininkai sutarčių dėl bendrovės kontrolės, balsavimo teisių perleidimo, sprendimų priėmimo tvarkos nebuvo sudarę³⁶.

(40) Žemiau pateikiama informacija apie didžiausius AB „Vievio paukštynas“ akcininkus 2011 m. balandžio 11 d. ir 2011 m. balandžio 12 d., t. y. iki ir po Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo sudarymo³⁷. AB „Vievio paukštynas“ akcininkų, kurių akcijos buvo apskaitomos AB Šiaulių bankas, iki Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo sudarymo iš viso buvo 428, o po – 423³⁸.

1 lentelė. AB „Vievio paukštynas“ akcininkų sudėtis 2011 m. balandžio 11 d.

Eil. Nr.	AB „Vievio paukštynas“ akcininkas	Akcijų skaičius	Akcinio kapitalo dalis
1.	<i>Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG</i>	1 212 047 vnt.	65,48 proc.
2.	Kiti akcininkai	639 006 vnt.	34,52 proc.
	Iš viso:	1 851 053 vnt.	100 proc.

2 lentelė. AB „Vievio paukštynas“ akcininkų sudėtis 2011 m. balandžio 12 d.

Eil. Nr.	AB „Vievio paukštynas“ akcininkas	Akcijų skaičius	Akcinio kapitalo dalis
1.	AB „Kauno grūdai“	944 037 vnt.	51 proc.

³⁵ Bylos 5 tomas, 14-15 lapai. Juridinių asmenų registro išplėstinis išrašas su istorija apie AB „Vievio paukštynas“, 3 p. (bylos 5 tomas, 3 lapas).

³⁶ AB „Kauno grūdai“ 2016 m. rugpjūčio 26 d. atsakymas (bylos 1 tomas, 168 lapas), *Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG* 2016 m. rugpjūčio 29 d. atsakymas (bylos 3 tomas, 74-76 lapai) ir BAB „Vievio paukštynas“ bankroto administratoriaus UAB „Valeksa“ 2016 m. birželio 28 d. atsakymas Nr. 28/06/2016-VP-1 (bylos 1 tomas, 129 lapas).

³⁷ Duomenys apie akcininkus ir jų turėtą ir (ar) perleistą akcijų skaičių nustatyti remiantis LapT nutartyje nustatytais faktais (bylos 3 tomas, 107–129 lapai; bylos su asmens duomenimis 4 tomas, 94–116 lapai), taip pat remiantis 2016 m. liepos 1 d. AB Šiaulių bankas pateikta informacija (bylos 1 tomas, 131-137, 152 lapai).

³⁸ Duomenys gauti iš 2016 m. liepos 1 d. AB Šiaulių bankas pateiktos informacijos (bylos 1 tomas, 131-137 lapai).

2.	<i>Te So Ten Elsen GmbH & Co, KG</i>	318 010 vnt.	17 proc.
3.	Kiti akcininkai	589 006 vnt.	32 proc.
	Iš viso:	1 851 053 vnt.	100 proc.

(41) Įstatų 22 punkte buvo nurodyta, kad valdyba yra kolegialus organas, kurio veiklai vadovauja jos pirmininkas. Bendrovės valdyba sudaroma iš 5 narių ne ilgesniam kaip 4 metų laikotarpiui.

(42) Vadovaujantis Įstatų 24 punktu ir Akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 3 dalimi, valdybą renka visuotinis akcininkų susirinkimas stebėtojų tarybos rinkimų tvarka, nustatyta Akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 3 ir 12 dalyse.

(43) Renkant valdybos narius, kiekvienas AB „Vievio paukštynas“ akcininkas turi tokį balsų skaičių, kuris lygus balsų skaičiaus, kurį suteikia jam priklausančios akcijos, ir renkamų valdybos narių skaičiaus sandaugai. Šiuos balsus akcininkas skirsto savo nuožiūra – už vieną ar kelis kandidatus. Išrenkami daugiau balsų surinkę kandidatai. Jei kandidatų, surinkusių po lygiai balsų, yra daugiau nei laisvų vietų valdyboje, rengiamas pakartotinis balsavimas, kuriame kiekvienas akcininkas gali balsuoti tik už vieną iš lygų balsų skaičių surinkusių kandidatų.

(44) Jeigu valdybos narys atšaukiamas, atsistatydina, ar dėl kitų priežasčių nustoja eiti pareigas ir akcininkai, kuriems priklausančios akcijos suteikia ne mažiau kaip 1/10 visų balsų, pavienių valdybos narių rinkimui prieštarauja, valdyba netenka įgaliojimų ir turi būti renkama visa valdyba. Jeigu renkami pavieniai valdybos nariai, jie renkami tik iki veikiančios valdybos kadencijos pabaigos.

(45) Pagal Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnyje nurodytą valdybos kompetenciją, valdyba, be kita ko, svarsto ir tvirtina: bendrovės veiklos strategiją; bendrovės valdymo struktūrą ir darbuotojų pareigybes; nustato informaciją, kuri laikoma bendrovės komercine (gamybine) paslaptimi ir konfidencialia informacija.

(46) Pagal Įstatų 25 punktą ir Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalį valdyba, be visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimo, taip pat priima sprendimus dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos (skaičiuojama atskirai kiekvienai sandorio rūšiai), jeigu įstatuose nenurodyta kitokia vertė; sprendimus dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įkeitimo ir hipotekos (skaičiuojama bendra sandorių suma), jeigu įstatuose nenurodyta kitokia vertė; sprendimus dėl kitų asmenų prievolių, kurių suma didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, įvykdymo laidavimo ar garantavimo, jeigu įstatuose nenurodyta kitokia suma; sprendimus įsigyti ilgalaikio turto už kainą, didesnę kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, jeigu įstatuose nenurodyta kitokia kaina.

(47) Pagal Akcinių bendrovių įstatymo 35 straipsnyje numatytą valdybos sprendimų priėmimo tvarką AB „Vievio paukštynas“ valdybos posėdžio šaukimo iniciatyvos teisę turi kiekvienas valdybos narys. Valdyba gali priimti sprendimus ir jos posėdis laikomas įvykusių, kai jame dalyvauja 2/3 ir daugiau valdybos narių. Balsavimo metu kiekvienas narys turi vieną balsą. Balsams „už“ ir „prieš“ pasiskirsčius po lygiai, lemia valdybos pirmininko balsas. Valdybos sprendimas yra priimtas, kai už jį gauta daugiau balsų negu prieš.

(48) Vadovaujantis Akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 4 dalimi bendrovės valdyba iš savo narių renka valdybos pirmininką. Be to, pagal Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 2 dalį, AB „Vievio paukštynas“ valdyba renka ir atšaukia bendrovės vadovą. Vadovaujantis Akcinių bendrovių įstatymo 37 straipsnio 3 dalimi, bendrovės valdyba taip pat atleidžia bendrovės vadovą iš pareigų, nustato jo atlyginimą, tvirtina pareiginius nuostatus, skatina jį ir skiria nuobaudas.

(49) Įstatų 23 punkte nurodyta, kad AB „Vievio paukštynas“ turi vienasmenį valdymo organą – bendrovės vadovą (generalinį direktorių).

(50) Vadovaujantis Akcinių bendrovių įstatymo 37 straipsniu, AB „Vievio paukštynas“ vadovas organizuoja kasdieninę bendrovės veiklą, priima į darbą ir atleidžia darbuotojus, sudaro ir nutraukia su jais darbo sutartis, skatina juos ir skiria nuobaudas. AB „Vievio paukštynas“ vadovas veikia bendrovės vardu ir turi teisę vienvaldiškai sudaryti sandorius. Be to, jis

atsako už AB „Vievio paukštynas“ veiklos organizavimą bei jos tikslų įgyvendinimą ir kitų Akcinių bendrovių įstatyme, ir kituose įstatymuose bei teisės aktuose, taip pat Įstatuose ir bendrovės vadovo pareiginiuose nuostatuose nustatytų pareigų vykdymą.

1.3. AB „Vievio paukštynas“ bankrotas

(51) Pagal Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 2 straipsnio 1 dalį bankrotas – teisės aktų nustatyta tvarka pripažinta įmonės nemokumo būseną, kai siekiama šios būsenos pabaigos iš įmonės turto tenkinant kreditorių reikalavimus ir užtikrinant kreditorių ir įmonės interesų pusiausvyrą. Šio straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad bankroto procesas – teismo arba ne teismo tvarka vykdomų įmonės bankroto procedūrų visuma.

(52) VAT 2011 m. birželio 30 d. nutartimi (toliau – VAT nutartis dėl bankroto bylos iškėlimo), kuri įsiteisėjo 2011 m. rugsėjo 1 d., AB „Vievio paukštynas“ iškėlė bankroto bylą³⁹.

(53) Vadovaujantis Įmonių bankroto įstatymo 10 straipsnio 7 dalies 2 punktu, įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą, įmonės valdymo organai netenka savo įgaliojimų, o įmonės administratorius, įspėjęs raštu prieš 15 dienų, nutraukia darbo arba civilines sutartis su įmonės valdybos nariais ir vadovu. Pagal Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 1 dalį, teismo paskirtas asmuo atlikti įmonės bankroto procedūras yra bankroto administratorius.

(54) Teismų praktikoje patvirtinta, kad įmonės nemokumo (bankroto) procese siekiama dviejų tikslų: pirma, – nemokaus skolininko likvidavimo tikslo, kuriuo ginamos kreditorių teisės kuo greičiau patenkinant jų pagrįstus reikalavimus bankroto byloje, ir, antra, – atkuriamojo arba reabilitacinio tikslo, kuriuo atkuriamas finansinių sunkumų turinčios įmonės mokumas, išlaisvinant ją nuo skolų ir suteikiant galimybę vykdyti verslą toliau ar iš naujo. Be to, teisiniu bankroto procesu siekiama kiek įmanoma operatyviau užbaigti bankroto procedūras, nutraukiant bankroto bylą Įmonių bankroto įstatymo 27 straipsnio pagrindais arba, kitais atvejais, likviduojant bankrutavusią įmonę⁴⁰.

(55) Įmonių bankroto įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad bankroto byla gali būti nutraukiama, kai 1) visi kreditoriai atsisako savo reikalavimų ir teismas priima nutartį priimti atsisakymus; 2) bankrutuojanti įmonė atsiskaito su visais kreditoriais (kreditoriumi) ir administratorius teismui pateikia tai įrodančius dokumentus; 3) pasirašoma taikos sutartis ir teismas ją patvirtina.

(56) Vienas iš atvejų, kai bankroto byla gali būti nutraukta, yra bankrutuojančios įmonės atsiskaitymas su visais kreditoriais (kreditoriumi). Teismų praktika patvirtina, kad Įmonių bankroto įstatymas nenumato draudimo „*trečiajam asmeniui atsiskaityti su kreditoriais, kai toks atsiskaitymas nepadidina bankrutuojančios įmonės nemokumo, mažina dėl bankroto patiriamus kreditorių nuostolius*“⁴¹. Bankroto byla nutraukiama, kai bankrutuojančios įmonės akcininkas „*sumokėjo į bendrovės sąskaitą lėšas, kurios buvo panaudotos atsiskaitymui su bendrovės kreditoriais, tačiau pretenzijų dėl savo kaip kreditoriaus teisių nereiškė, taigi tokiu būdu buvo pasiekti bankroto proceso tikslai – surasta galimybė atsiskaityti su visais bankrutuojančios įmonės kreditoriais*“⁴².

(57) Bankroto byla taip pat gali būti nutraukiama, kai pasirašoma taikos sutartis ir teismas ją patvirtina. Taikos sutartis, pagal Įmonių bankroto įstatymo 2 straipsnio 11 dalį, – kreditorių ir įmonės, o tuo atveju, kai įmonė yra neribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo, ir jos savininko (savininkų) susitarimas tęsti įmonės veiklą, kai įmonė ir (arba) neribotos civilinės atsakomybės įmonės savininkas (savininkai) prisiima tam tikrus įsipareigojimus, o kreditoriai sutinka savo reikalavimus atidėti, sumažinti ar jų atsisakyti. Vadovaujantis Įmonių bankroto įstatymo

³⁹ Nustatyta remiantis LAT nutartimi (bylos 1 tomas, 101¹ lapas; bylos su asmens duomenimis 2 tomas, 45¹ lapas) ir Juridinių asmenų registro išplėstinio išrašo su istorija apie AB „Vievio paukštynas“ informacija (bylos 5 tomas, 3 lapas).

⁴⁰ LAT 2005 m. gruodžio 12 d. nutartis civ. b. Nr. 3K-3-653/2005, AB „Turto bankas“ v AB „Oruva“; 2007 m. spalio 17 d. nutartis civ. b. Nr. 3K-7-326/2007, Asociacija „Linava“ v UAB „Būrai“; 2007 m. spalio 24 d. nutartis civ. b. Nr. 3K-7-362/2007, Marijampolės apskrities valstybinė mokesčių inspekcija v Individuali įmonė V. ir S. M. prekybos centras; VAT 2016 m. liepos 26 d. nutartis civ. b. Nr. B2-3838-866/2016, BUAB „DoroTrans“ v UAB „Lematas“.

⁴¹ LapT 2016 m. balandžio 29 d. nutartis civ. b. Nr. e2-921-823/2016, BAMB „Bankrotų centras“ v BUAB „Topdeko“; VAT 2016 m. liepos 26 d. nutartis civ. b. Nr. B2-3838-866/2016, BUAB „DoroTrans“ v UAB „Lematas“.

⁴² VAT 2016 m. liepos 26 d. nutartis civ. b. Nr. B2-3838-866/2016, BUAB „DoroTrans“ v UAB „Lematas“.

28 straipsniu, taikos sutartis gali būti sudaroma bet kuriuo bankroto proceso metu iki teismo nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto įsiteisėjimo dienos kreditorių, administratoriaus, įmonės savininko (savininkų) pasiūlymu. Pagal Įmonių bankroto įstatymo 30 straipsnio 2 dalį teismas pripažįsta įmonę bankrutavusia ir priima nutartį įmonę likviduoti, jei per 3 mėnesius nuo nutarties patvirtinti kreditorių reikalavimus įsiteisėjimo dienos nebuvo priimta nutartis dėl taikos sutarties sudarymo ir jei teismas šio termino nepratęsė.

(58) AB „Kauno grūdai“ su AB „Vievio paukštynas“ kreditoriais neatsiskaitė ir įmonėje AB „Vievio paukštynas“ taikos sutarties nesudarė.

(59) Įmonė netenka teisės vykdyti ūkinę komercinę veiklą, vadovaujantis Įmonių bankroto įstatymo 30 straipsnio 3 dalimi, nuo nutarties pripažinti įmonę bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto įsiteisėjimo. Likviduojama dėl bankroto įmonė gali sudaryti tik susijusius su įmonės veiklos nutraukimu arba teismo nutartyje likviduoti įmonę numatytus sandorius. Tačiau *„esant motyvuotam ir pagrįstam administratoriaus prašymui, [Įmonių bankroto įstatymo] 30 straipsnio 3 dalies nuostata suteikia teismui teisę nutartyje likviduoti dėl bankroto įmonę leisti bankrutavusiai įmonei sudaryti tam tikrus sandorius, reikalingus įmonės turto vertei išsaugoti ar nuostoliams mažinti, net jeigu tai susiję su tam tikru ūkinės komercinės veiklos vykdymu iki bus parduotas turtas“*⁴³.

(60) VAT 2015 m. gruodžio 14 d. nutartimi (toliau – VAT nutartis dėl pripažinimo bankrutavusia), kuri įsiteisėjo 2015 m. gruodžio 29 d., pripažino AB „Vievio paukštynas“ bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto⁴⁴. Šia nutartimi VAT leido AB „Vievio paukštynas“ *„iki viso įmonės turto pardavimo momento tęsti (vykdyti) sudarytas sutartis <...>, sudaryti ir nutraukti įmonės turto nuomos sutartis (gavus kreditorių komiteto pirmininko pritarimą), sudaryti ir nutraukti sutartis (įskaitant, darbo sutartis), susijusias su turto (sudėtingo nenutrūkstamos veiklos gamybinio komplekso) vertės išlaikymu“*⁴⁵.

1.4. AB „Kauno grūdai“ ir AB „Vievio paukštynas“ bendrosios pajamos

(61) AB „Kauno grūdai“ bendrosios pajamos 2010 m. sudarė apie 532 113 597 litų (apie 154 110 750 Eur)⁴⁶, 2015 m. – 322 804 235 Eur⁴⁷, o 2016 m. – 311 548 969 Eur⁴⁸.

(62) AB „Vievio paukštynas“ bendrosios pajamos 2010 m. sudarė apie 66 843 187 litų (19 359 125 Eur)⁴⁹, o 2015 m. – 13 785 423 Eur⁵⁰.

2. AB „Kauno grūdai“ kreipimasis į Konkurencijos tarybą

(63) AB „Kauno grūdai“ nebuvo pateikusi Konkurencijos tarybai pranešimo apie ketinamą vykdyti koncentraciją išigyjant apie 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų.

(64) 2015 m. spalio 21 d. AB „Kauno grūdai“ prašyme Konkurencijos tarybai nurodė, kad LAT nutarties pagrindu AB „Kauno grūdai“ atsirado teisė registruoti nuosavybės teises į maždaug 50,99 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų ir įgyti formalią šios bendrovės kontrolę. AB „Kauno grūdai“ prašė nurodyti nagrinėjamu atveju taikytinas Konkurencijos įstatymo ar kitų teisės aktų nuostatas ir paaiškinti, kokių veiksmų turi imtis AB „Kauno grūdai“ iki ir po LAT nutarties įgyvendinimo ir nuosavybės teisių į 944 037 vnt. AB „Vievio paukštynas“ akcijų registravimo⁵¹.

⁴³ LAT 2015 m. kovo 4 d. nutartis civ. b. Nr. 3K-3-109-611/2015, BAB „Snoras v UAB „Senjorų rezidencija“.

⁴⁴ VAT 2015 m. gruodžio 14 d. sprendimas civ. b. B2-349-258/2015 pagal BAB „Vievio paukštynas“ bankroto administratoriaus UAB „Valeksa“ prašymus (bylos 3 tomas, 29-53 lapai).

⁴⁵ Bylos 3 tomas, 30 lapas.

⁴⁶ AB „Kauno grūdai“ 2010 m. pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 5 tomas, 12 lapas).

⁴⁷ AB „Kauno grūdai“ 2015 m. pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 5 tomas, 11 lapas).

⁴⁸ AB „Kauno grūdai“ 2016 m. pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 8 tomas, 143, 146 lapai).

⁴⁹ AB „Vievio paukštynas“ 2010 m. pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 1 tomas, 52 lapas).

⁵⁰ AB „Vievio paukštynas“ 2015 m. pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 3 tomas, 133 lapas).

⁵¹ AB „Kauno grūdai“ 2015 m. spalio 19 d. prašymas Konkurencijos tarybai (bylos 5 tomas, 22–23 lapai).

(65) Konkurencijos taryba nurodė aktualias koncentracijų priežiūrą reglamentuojančias teisės aktų nuostatas ir paaiškino, kad AB „Kauno grūdai“ turėtų įvertinti, ar įsigydama AB „Vievio paukštynas“ akcijų, įgijo minėtos bendrovės kontrolę Konkurencijos įstatymo prasme. Be to, jeigu yra viršijamos Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytos koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų bendrųjų pajamų ribos, AB „Kauno grūdai“ kyla pareiga apie koncentraciją pranešti Konkurencijos tarybai ir gauti leidimą⁵².

(66) 2015 m. gruodžio 21 d. AB „Kauno grūdai“ prašyme Konkurencijos tarybai nurodė, kad iki šiol nėra atlikusi jokių veiksmų dėl LAT nutarties įgyvendinimo, negalėjo ir negali daryti lemiamos įtakos AB „Vievio paukštynas“, neturėjo ir neturi šios įmonės kontrolės. Taip pat nurodė, kad AB „Vievio paukštynas“ yra iškelta bankroto byla, o nuo jos iškėlimo visi valdymo organai prarado savo įgaliojimus, todėl net ir įgyvendinus LAT nutartį AB „Kauno grūdai“ nekontroliuos ir objektyviai negalės kontroliuoti AB „Vievio paukštynas“. VAT nutartimi dėl pripažinimo bankrutavusia pripažino AB „Vievio paukštynas“ bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto, todėl įgyvendindama LAT nutartį, AB „Kauno grūdai“ registruotų nuosavybės teises į veiklą nutraukusios įmonės akcijas. Paminėjo, kad AB „Vievio paukštynas“ turi žymiai daugiau išipareigojimų, nei turto, todėl net ir įgyvendinusi LAT nutartį, AB „Kauno grūdai“ neįgis AB „Vievio paukštynas“ kontrolės bei neturės net menkiausių galimybių gauti AB „Vievio paukštynas“ turto⁵³.

(67) Konkurencijos taryba į pastarąjį prašymą atsakė, kad AB „Kauno grūdai“ klausimai dėl AB „Vievio paukštyno“ kontrolės įgijimo yra susiję su Tyrimu ir išvadą, ar AB „Kauno grūdai“ įgyvendino koncentraciją, apie tai nepranešusi Konkurencijos tarybai ir negavusi jos leidimo, Konkurencijos taryba gali padaryti tik atlikusi Tyrimą. Konkurencijos taryba atkreipė dėmesį, kad akcijų registravimas pats savaime nėra reikšminga aplinkybė, vertinant kito ūkio subjekto kontrolės įgijimo faktą, o ar sandoris laikytinas koncentracija, vertinama kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į faktinių ir teisinių aplinkybių visumą. Be to, Konkurencijos taryba veikia pagal jai įstatymų suteiktą kompetenciją, šiuo atveju koncentracijų priežiūros srityje, tačiau neturi įgaliojimų leisti arba neleisti ūkio subjektams vykdyti teismų sprendimų⁵⁴.

3. Tyrimo išvados ir dėl jų pateikta AB „Kauno grūdai“ nuomonė bei paaiškinimai

(68) Tyrimo išvadose siūloma pripažinti, kad AB „Kauno grūdai“, įsigijusi 944 037 vnt. AB „Vievio paukštynas“ akcijų, sudarančių apie 51 proc. visų AB „Vievio paukštynas“ akcijų, ir įgijusi šios bendrovės kontrolę, nepranešusi apie tai Konkurencijos tarybai bei negavusi Konkurencijos tarybos leidimo, pažeidė Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimus. Taip pat siūloma AB „Kauno grūdai“ už padarytą pažeidimą skirti Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje numatytą sankciją.

(69) AB „Kauno grūdai“ rašytiniuose paaiškinimuose ir Konkurencijos tarybos posėdžių metu nesutiko, kad AB „Kauno grūdai“ pažeidė Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimus. Nesant teisės pažeidimo prašė Tyrimą nutraukti.

(70) AB „Kauno grūdai“ nuomone, Konkurencijos taryba nepagrįstai remiasi civilinėse bylose teismų sprendimais nustatytais faktais (nutarimo 1.1 dalis). Šios aplinkybės neturi prejudicinės galios Konkurencijos tarybai, kuri nebuvo bylos šalis. Konkurencijos taryba neatliko savarankiškos AB „Kauno grūdai“ veiksmų analizės pagal jai suteiktus Konkurencijos įstatymo įgaliojimus. Preziumuodama aplinkybių prejudicialumą Konkurencijos taryba nesilaikė jai numatyto įrodinėjimo standarto, pažeidė pareigą motyvuoti individualų teisės aktą.

(71) AB „Kauno grūdai“ teigimu, Konkurencijos taryba neįrodė AB „Vievio paukštynas“ kontrolės įgijimo fakto ir kontrolės ilgalaikiškumo.

(72) Teismų sprendimuose tik konstatuota, jog AB „Kauno grūdai“ yra 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų pirkėja, tačiau nėra įrodymų, kad AB „Kauno grūdai“ būtų įgijusi akcijų nuosavybės teisę. Sutarties sudarymas savaime nereiškia nuosavybės teisės įgijimo, nes nuosavybės

⁵² Konkurencijos tarybos 2015 m. lapkričio 18 d. atsakymas Nr. (2.20-34)6V-2394 (bylos 5 tomas, 24–25 lapai).

⁵³ AB „Kauno grūdai“ 2015 m. gruodžio 21 d. raštas Konkurencijos tarybai (bylos 5 tomas, 26–75 lapai).

⁵⁴ Konkurencijos tarybos 2016 m. sausio 20 d. atsakymas Nr. (2.20-34)6V-116 (bylos 5 tomas, 76-77 lapai).

teisė į akcijas įgyjama padarius įrašą akcijų perleidėjo ir akcijų įgijėjo asmeninėse vertybinių popierių sąskaitose. Be to, AB „Kauno grūdai“, R. P. ir A. K. priklausiusios AB „Vievio paukštynas“ akcijos buvo areštuotos nuo 2012 m. balandžio 27 d. (nutarimo (14) pastraipa) iki 2015 m. rugpjūčio 28 d.

(73) Nurodė, kad iškelus AB „Vievio paukštynas“ bankroto bylą, visi valdybos ir visuotinio akcininkų susirinkimo įgaliojimai perėjo bankroto administratoriui ir kreditorių susirinkimui, t. y. jie bankroto procese priėmė strateginius sprendimus ir turėjo bendrovės kontrolę. Konkurencijos taryba savo praktikoje, t. y. 2001 m. *Lukoil*⁵⁵, 2014 m. *Lukoil II*⁵⁶ ir *Snoro bankas*⁵⁷ bylose yra patvirtinusi, kad įmonės kontrolę bankroto procese turi bankrutuojančios įmonės kreditoriai.

(74) AB „Kauno grūdai“ teigimu, AB „Kauno grūdai“ teisė padengti AB „Vievio paukštynas“ skolas ar teisė sudaryti taikos sutartį su AB „Vievio paukštynas“ kreditoriais negali būti laikoma kontrolės šaltiniu koncentracijų kontrolės prasme. Konkurencijos taryba vien galimybę įgyti kontrolę nepagrįstai laiko kontrolės turėjimu, o situaciją, kai ūkio subjektas negali įgyvendinti turimos kontrolės, supainiojo su situacija, kai jis apskritai tokios kontrolės nebeturi. Galimybė dengti AB „Vievio paukštynas“ skolas ir teisė inicijuoti taikos sutarties sudarymą su kreditoriais, reiškia ne galimybę daryti lemiamą įtaką, o tik galimybę įgyti AB „Vievio paukštynas“ kontrolę iš kreditorių. Galimybė padengti skolas ar sudaryti taikos sutartį nesiskiria nuo galimybės įgyti nebankrutuojančio subjekto kontrolę. Vien teisės ir galimybės įgyti kontrolę egzistavimas negali reikšti kontrolės įgijimo, nes taip būtų paneigiama koncentracijų priežiūros esmė. Be to, AB „Kauno grūdai“ neturi galimybės daryti lemiamos įtakos ir vienašališkai lemti taikos sutarties su kreditoriais sudarymo.

(75) Konkurencijos taryba neįrodė, kad tariama AB „Kauno grūdai“ turima AB „Vievio paukštynas“ kontrolė truko pakankami ilgą laikotarpį, nes po bankroto bylos iškėlimo, t. y. jau 2011 m. rugsėjo 1 d., ji perėjo AB „Vievio paukštynas“ bankroto administratoriui ir kreditoriams.

(76) AB „Kauno grūdai“ teigimu, yra suėjęs trijų metų AB „Kauno grūdai“ patraukimo atsakomybės terminas. Atsakomybės už AB „Kauno grūdai“ pažeidimą taikymo senaties termino pradžia turėjo būti skaičiuojama nuo 2011 m. balandžio 12 d., t. y. Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įgijimo sudarymo. Todėl trijų metų senaties terminas baigėsi 2014 m. balandžio 12 d. Net jeigu ir būtų laikoma, kad AB „Kauno grūdai“ įgijo galimybę daryti lemiamą įtaką AB „Vievio paukštynas“ nuo 2011 m. balandžio 12 d., tokią galimybę prarado 2011 m. rugsėjo 1 d., įsiteisėjęs VAT nutarčiai dėl bankroto bylos iškėlimo, o ne, kaip klaidingai nurodė Konkurencijos taryba, – 2015 m. gruodžio 29 d., įsiteisėjęs VAT nutarčiai dėl pripažinimo bankrutavusia.

(77) AB „Kauno grūdai“ nuomone, atsakomybės taikymas jai pažeistų objektyvumo ir proporcingumo principus. Nepranešimas apie koncentraciją iki 2012 m. buvo laikomas lengvu pažeidimu, pažeidimo trukmė yra ne ilgesnė nei 4 mėnesiai: nuo 2011 m. balandžio 12 d. iki vėliausiai 2011 m. rugsėjo 1 d., Konkurencijos taryba dar 2012 m. žinojo apie Sutartis dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo, tačiau tyrimą pradėjo tik po trijų metų. AB „Kauno grūdai“ atžvilgiu atsakomybę sunkinanti aplinkybė – padaryto pažeidimo slėpimas, netaikytina, nes AB „Kauno grūdai“ jokių aktyvių veiksmų, nukreiptų į pažeidimo slėpimą, neatliko, tik jo nepripažino.

(78) AB „Kauno grūdai“ taip pat nurodė, kad dar 2012 m. kreipėsi į Konkurencijos tarybą su prašymu ištirti galimai neteisėtos koncentracijos atvejį, kai uždaroji akcinė bendrovė „Plungės kooperatinė prekyba“ ir *Vichiunai Nordic AS* grupė įgijo AB „Vievio paukštynas“ kontrolę perimdami kreditorių *UniCredit bank AS* ir „Swedbank“, AB reikalavimus, nepranešę Konkurencijos tarybai ir negavę Konkurencijos tarybos leidimo. Konkurencijos taryba turėjo išnagrinėti šį kreipimąsi ir priimti nutarimą pradėti tyrimą arba atsisakyti pradėti tyrimą.

⁵⁵ 2001 m. spalio 4 d. Konkurencijos tarybos nutarimas Nr. 114 „Dėl leidimo UAB „Lukoil Baltija“ vykdyti koncentraciją UAB „Lukoil Baltija“ ir AB Vilniaus bankas sudarant reikalavimo perleidimo sutartį, pagal kurią įgyjamos 37 proc. balsavimo teisės AB „Lietuvos kuras“ kreditorių susirinkime“.

⁵⁶ 2014 m. gegužės 12 d. Konkurencijos tarybos nutarimas Nr. 2S-2/2014 „Dėl UAB „Lukoil Baltija“ veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies ir 9 straipsnio 2 dalies reikalavimams“.

⁵⁷ 2015 m. lapkričio 9 d. Konkurencijos tarybos nutarimas Nr. 1S-118/2015 „Dėl leidimo vykdyti koncentraciją UAB „Baltijos kredito sprendimai“ ir netiesiogiai *Deutsche Bank AG London Branch*, fondams *Pine River Fixed Income Lux Investments S.à.r.l.* bei *Pine River Lux Investments S.à.r.l.* įgyjant bendrą bankrutuojančios akcinės bendrovės banko SNORAS paskolų portfelio dalies kontrolę“.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(79) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi apie numatomą įvykdyti koncentraciją privaloma pranešti Konkurencijos tarybai ir gauti leidimą, jeigu koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų suminės bendrosios pajamos paskutiniais prieš koncentraciją ūkiniais metais yra didesnės negu keturiolika milijonų penki šimtai tūkstančių eurų ir jeigu kiekvieno mažiausiai iš dviejų koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų bendrosios pajamos paskutiniais prieš koncentraciją ūkiniais metais yra didesnės negu vienas milijonas keturi šimtai penkiasdešimt tūkstančių eurų⁵⁸.

(80) Remiantis Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 1 dalimi, pranešimą apie koncentraciją Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose numatytais atvejais teikia kontroliuojantys asmenys. Pagal Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies nuostatas, pranešimas apie koncentraciją kontroliuojančių ūkio subjektų turi būti pateiktas prieš įgyvendinant koncentraciją.

(81) Vadovaujantis Konkurencijos tarybos 2015 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 1S-82/2015 patvirtintos Pranešimo apie koncentraciją pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos (toliau – Pranešimo apie koncentraciją tvarka) 12.1 punktu, jei yra įgyjama ūkio subjekto kontrolė, koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai yra kontrolę įgyjantis ūkio subjektas ir ūkio subjektas, kurio kontrolė įgyjama⁵⁹.

(82) Konkurencijos įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad koncentracijoje, apie kurią privaloma pranešti, dalyvaujantys ūkio subjektai ar kontroliuojantys asmenys neturi teisės įgyvendinti koncentracijos tol, kol bus priimtas Konkurencijos tarybos nutarimas leisti vykdyti koncentraciją. Konkurencijos įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatyta, kad Konkurencijos taryba tiria, be kita ko, koncentracijos vykdymą apie tai nepranešus ar negavus leidimo.

(83) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), nagrinėdamas Konkurencijos įstatymo nuostatas, išskyrė šias atsakomybės už koncentracijos, apie kurią privaloma pranešti, įgyvendinimą be Konkurencijos tarybos leidimo, sąlygas:

- (a) konkrečiais ūkio subjekto (ūkio subjektų) veiksmais įgyvendinta koncentracija;
- (b) koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų suminės bendrosios pajamos paskutiniais prieš koncentraciją ūkiniais metais viršija Konkurencijos įstatyme numatytas koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų bendrųjų pajamų ribas;
- (c) pranešimas apie koncentraciją Konkurencijos tarybai nebuvo pateiktas iki koncentracijos įgyvendinimo⁶⁰.

(84) Be to, kadangi vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 1 straipsnio 3 dalimi, Konkurencijos įstatymu siekiama Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos konkurencijos santykius reglamentuojančios teisės suderinamumo, vertinant AB „Kauno grūdai“ veiksmus taip pat yra

⁵⁸ Kadangi šio nutarimo priėmimo metu galiojančios Konkurencijos įstatymo redakcijos 8 straipsnio 1 dalis numato ūkio subjektų padėtį lengvinančią koncentracijų priežiūros reglamentavimą, t. y. didesnius koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų suminių bendrųjų pajamų paskutiniais prieš koncentraciją ūkiniais metais dydžius, nei 2011 m. balandžio 12 d. Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo sudarymo metu galiojusios Konkurencijos įstatymo redakcijos 10 straipsnio 1 dalis, taikytina nutarimo priėmimo metu galiojanti Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalis. Be to, kadangi Konkurencijos įstatymo nuostatos, reglamentuojančios koncentracijos, lemiamos įtakos, kontrolės bei kitas AB „Kauno grūdai“ veiksmų vertinimui aktualias sąvokas ir nuostatas, sutampa Konkurencijos įstatymo redakcijoje, galiojusioje 2011 m. balandžio 12 d. Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo sudarymo ir šio nutarimo priėmimo metu, nutarime vadovaujama jo priėmimo metu galiojančiomis Konkurencijos įstatymo redakcijos nuostatomis, nebent nutarime tiesiogiai nurodoma, kad vadovaujama kita Konkurencijos įstatymo redakcija.

⁵⁹ Nutarime vadovaujama nutarimo priėmimo metu galiojančia Pranešimo apie koncentraciją tvarka, nebent nutarime tiesiogiai nurodoma, kad vadovaujama kita Pranešimo apie koncentraciją tvarkos redakcija. Iki 2015 m. gruodžio 31 d., t. y. 2011 m. balandžio 12 d. Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo sudarymo metu, galiojusios Konkurencijos tarybos 2000 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 45 patvirtintos Pranešimo apie koncentraciją pateikimo, nagrinėjimo ir bendrųjų pajamų apskaičiavimo tvarkos reglamentavimas, kiek yra reikšminga vertinant AB „Kauno grūdai“ veiksmus, nepasikeitė.

⁶⁰ LVAT 2012 m. kovo 1 d. nutartis adm. b. Nr. A⁵⁰²-1668/2012, AB „City Service“ v Konkurencijos taryba; 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. b. Nr. A-899-858/2017, UAB „Lukoil Baltija“ v Konkurencijos taryba.

atsižvelgiama į Europos Komisijos suvestiniame pranešime dėl jurisdikcijos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (toliau – Komisijos pranešimas)⁶¹ pateiktus paaiškinimus koncentracijų klausimais.

4. AB „Kauno grūdai“ veiksmų atitiktis Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir Konkurencijos įstatymo 10 straipsnio 1 dalies reikalavimų nuostatomis

4.1. Koncentracijos įgyvendinimas, kontrolės įgijimas

(85) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 5 dalies 2 punktu, koncentracija, be kita ko, laikomi atvejais, kai ūkio subjektas įgyja kito ūkio subjekto kontrolę įsigydamas akcijas. Tokia koncentracijos sąvoka atitinka ir minėto Reglamento Nr. 139/2004 3 straipsnio 1 dalies b punkte įtvirtintą koncentracijos sąvoką.

(86) Remiantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 9 dalimi, kontrolė suprantama kaip visokios iš įstatymų ar sandorių atsirandančios teisės, kurios suteikia juridiniam ar fiziniam asmeniui galimybę daryti lemiamą įtaką ūkio subjekto veiklai, įskaitant nuosavybės teisę į visą ar dalį ūkio subjekto turto arba teisę naudoti visą ar dalį ūkio subjekto turto; kitas teises, kurios leidžia daryti lemiamą įtaką ūkio subjekto organų sprendimams ar personalo sudėčiai.

(87) Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad lemiamą įtaką – tai padėtis, kai kontroliuojantis asmuo įgyvendina ar turi galimybę įgyvendinti savo sprendimus dėl kontroliuojamo ūkio subjekto ūkinės veiklos, organų sprendimų ar personalo sudėties.

„Konkurencijos įstatymo prasme ūkio subjektas įgyja lemiamą įtaką kito ūkio subjekto atžvilgiu tik tuo atveju, kai tokia įtaka yra įgyjama ne laikinai, o pakankamai ilgam laikui. <...> Taigi koncentracija <...> yra ne bet kokios, o būtent ilgalaikės kontrolės įgijimas. Būtent ilgalaikė kontrolė yra tokio pobūdžio, kuri sukelia pokyčius rinkos struktūroje, kurių kontrolė ir yra pavesta Konkurencijos tarybai.“⁶²

(88) Komisijos pranešimo 67 punkte yra nurodyta, kad strateginiais sprendimais bendrovėje yra laikomi sprendimai dėl įmonės biudžeto, verslo plano, investicijų bei aukščiausio lygio vadovų paskyrimo. Komisijos pranešimo 69 punkte taip pat nurodyta, kad teisė bendrai nustatyti aukščiausio lygio vadovybės, kaip valdybos, struktūrą paprastai suteikia jos turėtojui teisę pasinaudoti savo lemiamą įtaką nustatant įmonės prekybos politiką.

(89) Įsiteisėjusiais teismų sprendimais nustatyta, kad AB „Kauno grūdai“ 2011 m. balandžio 12 d. Sutartimis dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo įgijo 944 037 vnt. AB „Vievio paukštynas“ akcijų, sudariusių apie 51 proc. visų AB „Vievio paukštynas“ akcijų (nutarimo 1.1 dalis).

(90) Vertinant, ar Sutartimis dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo, AB „Kauno grūdai“ įgijo AB „Vievio paukštynas“ kontrolę, Konkurencijos taryba analizavo AB „Kauno grūdai“ galimybę priimti AB „Vievio paukštynas“ veiklai strateginę reikšmę turinčius sprendimus⁶³.

(91) Vadovaujantis Įstatų 22 punktu, Akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 3 dalimi bei 33 straipsnio 3 dalimi, AB „Kauno grūdai“, įgiję apie 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijomis suteikiamų balsų, įgijo galimybę paskirti daugumą, t. y. bent tris iš penkių, valdybos narių.

(92) Kaip nustatė Konkurencijos taryba, AB „Vievio paukštynas“ visuotiniame akcininkų susirinkime iš viso buvo 1 851 053 balsų. Renkant valdybos narius, AB „Kauno grūdai“, po Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo, turėjo 944 037 vnt. AB „Vievio paukštynas“ akcijų ir iš viso įgijo 4 720 185 balsus visuotiniame akcininkų susirinkime, t. y. $944\ 037 * 5 = 4\ 720\ 185$ balsai. Kiti akcininkai, iš viso turėjo 907 016 vnt. AB „Vievio paukštynas“ akcijų, turėjo

⁶¹ 2008/C 95/01.

⁶² LVAT 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. b. Nr. A-899-858/2017, UAB „Lukoil Baltija“ v Konkurencijos taryba.

⁶³ Konkurencijos tarybos analizė dėl AB „Kauno grūdai“ galimos įtakos AB „Vievio paukštynas“ atlikta remiantis prezumpcija, kad visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvauja visi AB „Vievio paukštynas“ akcininkai. Jeigu visi akcininkai nesusirenka, AB „Kauno grūdai“ įtaka priimant sprendimus atsižvelgiant į akcijomis suteikiamų balsų skaičių tik didėja.

4 535 080 balsus visuotiniame akcininkų susirinkime, t. y. $907\,016 * 5 = 4\,535\,080$ balsai (nutarimo (37)-(44) pastraipos). AB „Kauno grūdai“ paskirstę savo balsus trims kandidatams į valdybos narius po lygiai, kiekvienam iš jų turėjo galimybę skirti po 1 573 395 balsus, t. y. $1\,573\,395 * 3 = 4\,720\,185$ balsai, o kiti akcininkai, siekdami į valdybą išrinkti savo kandidatus, tokiems kandidatams turėtų skirti bent 1 balsu daugiau, t. y. bent po 1 573 396 balsus. Kiti AB „Vievio paukštynas“ akcininkai, veikdami visi kartu⁶⁴, turėtų galimybę į valdybą išrinkti daugiausiai 2 narius, t. y. $1\,573\,396 * 2 = 3\,146\,792$ balsai, nes kitiems nariams liktų mažiau balsų nei AB „Kauno grūdai“ galėtų skirti savo kandidatams, t. y. tik 1 388 288 balsai ($4\,535\,080 - 3\,146\,792 = 1\,388\,288$).

(93) AB „Kauno grūdai“, turėdama galimybę paskirti daugumą narių AB „Vievio paukštynas“ valdyboje, įgijo galimybę priimti tokius sprendimus, kaip, pavyzdžiui, paskirti valdybos pirmininką, skirti ir atšaukti bendrovės vadovą, tvirtinti bendrovės valdymo struktūrą ir darbuotojų pareigybes, priimti sprendimus dėl bendrovės veiklos strategijos, spręsti dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo įsigijimo, perleidimo, nuomos ir kitokio disponavimo juo (nutarimo (45)-(46), (48) pastraipos).

(94) Taigi, AB „Kauno grūdai“ galėjo įgyvendinti strateginę reikšmę turinčius sprendimus dėl AB „Vievio paukštynas“ ūkinės veiklos, organų sprendimų ir personalo sudėties, todėl laikytina, jog įgijo galimybę daryti lemiamą įtaką AB „Vievio paukštynas“.

(95) Laikoma, kad sandoris yra koncentracija, kai įvyksta ilgalaikiai kontrolės pokyčiai. Remiantis Komisijos pranešimo 28 punktu, kontrolės įgijimas įsigyjant akcijų ar turto nesiekiamas su konkrečiu laikotarpiu, nes laikoma, kad dėl tokio sandorio atsiranda ilgalaikių kontrolės pokyčių. Šiuo atveju AB „Kauno grūdai“ įgijo 944 037 vnt. AB „Vievio paukštynas“ akcijų, sudarančių apie 51 proc. visų AB „Vievio paukštynas“ akcijų.

(96) AB „Kauno grūdai“ nuomone, Konkurencijos taryba neįrodė kontrolės įgijimo fakto, nes civilinėse bylose teismų nustatytos aplinkybės negali būti laikomos įrodytomis ir jomis remiamasi administracinėse ar baudžiamosiose bylose. Konkurencijos taryba nedalyvavo byloje, todėl teismų sprendimuose nurodytos aplinkybės neturi prejudicinės galios Konkurencijos tarybai ir ji turėjo įrodyti, kad teismų sprendimai sukelia jai teisinius padarinius. Konkurencijos tarybai taikomi aukštesni įrodinėjimo standartai ir reikalavimai nei taikomi civilinėse bylose, todėl Konkurencijos taryba nepagrįstai preziumuodama teismų sprendimuose nurodytų aplinkybių prejudicialumą, pažeidė pareigą motyvuoti individualų administracinį aktą.

(97) Vis dėlto, pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 57 straipsnio 2 dalį, faktai, nustatyti įsiteisėjusiu teismo sprendimu vienoje administracinėje ar civilinėje byloje, iš naujo neįrodinėjami nagrinėjant kitas administracines bylas, kuriose dalyvauja tie patys asmenys, o pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 182 straipsnio 2 punktą, nereikia įrodinėti aplinkybių nustatytų įsiteisėjusiu teismo sprendimu kitoje civilinėje ar administracinėje byloje, kurioje dalyvavo tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teisinės pasekmes ir nedalyvaujantiems byloje asmenims (prejudiciniai faktai).

(98) Nagrinėjamu atveju ginčas tarp AB „Kauno grūdai“ ir kitų asmenų, sudariusių sutartis dėl AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo, yra išspręstas įsiteisėjusiais teismų sprendimais (nutarimo 1.1 dalis). Aplinkybė, kad AB „Kauno grūdai“ įgijo apie 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų iš naujo nebeįrodinėjama. Nors Konkurencijos taryba nebuvo šalimi šiuose teismų procesuose, nėra pagrindo teigti, kad rėmimasis šia aplinkybe sukeltų teisinės pasekmes byloje nedalyvavusiems asmenims. AB „Kauno grūdai“ dalyvavo minėtuose teismų procesuose, o Konkurencijos taryba yra Konkurencijos įstatymo priežiūrą atliekanti institucija, kuri atlikdama Konkurencijos įstatymo pažeidimo Tyrimą dėl AB „Kauno grūdai“ veiksmų vadovaujasi tiek teismų nustatytais aplinkybėmis, tiek kita surinkta informacija. Nurodytos ABTĮ ir CPK nuostatos taip pat patvirtina, kad faktai nustatyti vienoje civilinėje byloje iš naujo nebeįrodinėjami nagrinėjant administracines bylas, todėl nėra pagrindo teigti, jog Konkurencijos taryba vertindama AB „Kauno grūdai“ veiksmus negalėtų ir neturėtų vadovautis faktais apie šią įmonę, nustatytais įsiteisėjusiais teismų sprendimais. LVAT taip pat yra patvirtinęs, kad:

⁶⁴ 2011 m. balandžio 11 d. AB „Vievio paukštynas“ akcininkų skaičius, kurių akcijos buvo apskaitomos AB Šiaulių banke, buvo 428, o 2011 m. balandžio 12 d. – 423 (nutarimo (40) pastraipa).

„vienas esminių teisės viršenybės principo elementų – teisinio apibrėžtumo principas – lemia pagarbą res judicata principui. Laikantis šio principo, teismams galutinai išsprendus ginčą, jų priimtas sprendimas neturėtų būti kvestionuojamas ar nevykdomas, nes teismų priimti sprendimai kartu su pozityviosios teisės normomis garantuoja tam tikrą visuomenės gyvenimo stabilumą, visuomeninių santykių apibrėžtumą ir aiškumą“⁶⁵.

(99) Konkurencijos taryba nesutinka, kad rėmimasis įsiteisėjusių teismų sprendimų nustatytais faktais, reiškia sprendimo šiame Tyrime nemotyvavimą. Konkurencijos taryba turi įrodyti pažeidimą. Tačiau tai, kad tam tikroms pažeidimo sąlygoms pagrįsti Konkurencijos taryba rėmėsi teismų įrodytomis aplinkybėmis (prejudiciniais faktais), nesudaro pagrindo teigti, jog AB „Kauno grūdai“ pažeidimas nebuvo tinkamai pagrįstas ir įrodytas, ar Konkurencijos taryba nesivadovavo jai nustatytu įrodinėjimo standartu.

(100) AB „Kauno grūdai“ teigimu, nepriklausomai nuo teismų nustatytų aplinkybių, ji neįgijo nuosavybės teisės į apie 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų. Tik nuo nuosavybės teisės į akcijas perėjimo momento atsiranda teisė realizuoti akcijų suteikiamas teises – įskaitant ir neturtinę akcininko teisę balsuoti. Pagal civilinio kodekso 1.101 ir 4.49 straipsnius bei Akcinių bendrovių įstatymo 46 straipsnio 2 dalį nematerialiosios akcijos perleidžiamos kito asmens nuosavybėn perdavimu, padarius įrašą akcijų perleidėjo ir akcijų įgijėjo vertybinių popierių sąskaitose. Tokio įrašo AB „Kauno grūdai“ nebuvo atlikusi. Be to, kaip nurodyta nutarimo (12)-(15) pastraipose, AB „Kauno grūdai“, R. P. ir A. K. priklausiusios AB „Vievio paukštynas“ akcijos buvo areštuotos ir jų areštas buvo panaikintas tik 2015 m. rugpjūčio 28 d. Todėl AB „Kauno grūdai“ negalėjo balsuoti AB „Vievio paukštynas“ akcininkų susirinkimuose AB „Kauno grūdai“, R. P. ir A. K. priklausiusių akcijų suteikiamais balsais ir negalėjo daryti lemiamos įtakos AB „Vievio paukštynas“ veiklai.

(101) Vis dėlto, įsiteisėjusiais teismų sprendimais nustatyta, kad 2011 m. balandžio 12 d. Sutartimis dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo būtent AB „Kauno grūdai“ įgijo 944 037 vnt. AB „Vievio paukštynas“ akcijų. Taigi nuo 2011 m. balandžio 12 d. tikroji AB „Vievio paukštynas“ akcijų įgijėja buvo AB „Kauno grūdai“, ir ji galėjo nuspręsti naudotis akcininko teisėmis ar ne, įsirašant ar ne į akcininkų sąrašą. Aplinkybė, ar AB „Kauno grūdai“ faktiškai šiomis teisėmis naudojosi, koku būdu tai darė, ar nusprendė jomis nesinaudoti, nėra reikšminga konstatuojant kontrolės įgijimo faktą.

(102) Be to, šiuo atveju pažymėtina, kad AB „Kauno grūdai“ statytiniai buvo akcijų perleidėjų ir akcijų įgijėjo vertybinių popierių sąskaitų sąrašuose. Dalį AB „Vievio paukštynas“ akcijų AB „Kauno grūdai“ įsigijo per statytinius, todėl įrašo apie visų 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų perleidimą AB „Kauno grūdai“ apsimestinių sandorių pagrindu nebuvimas nekeičia Konkurencijos tarybos vertinimo dėl šios koncentracijos. Vis dėlto, Konkurencijos taryba nustatė (nutarimo (12) pastraipa), kad AB „Kauno grūdai“ bei statytiniai R. P. ir A. K. buvo AB „Vievio paukštynas“ akcininkų sąrašuose, dalyvavo ir galėjo balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose.

(103) Laikinių apsaugos priemonių – AB „Kauno grūdai“, R. P. ir A. K. priklausiusių AB „Vievio paukštynas“ akcijų arešto, taikymas taip pat neturi reikšmės vertinant, ar AB „Kauno grūdai“ turėjo AB „Vievio paukštynas“ kontrolę. AB „Vievio paukštynas“ akcijų areštas nebuvo tokio pobūdžio ribojimas, dėl kurio akcininkas prarastų galimybę įgyvendinti kontrolę. Tai yra patvirtinęs ir LVAT:

„[a]tsižvelgiant į koncentracijų kontrolės paskirtį ir esmę, teisių, kurias suteikia įsigyjamos akcijos, įgyvendinimas ir koncentracijos įgyvendinimas nėra tapačios kategorijos. Koncentracijos įgyvendinimas savo turiniu apima realios galimybės realizuoti kontrolę įgijimą. Jeigu iš sutarčių, įstatymų ar kitų aplinkybių yra matyti, kad tokia galimybė yra sudaryta, koncentracijų kontrolės prasme nėra svarbu, kokios subjektyvios, objektyvios, šalutinės, tiesioginės ar netiesioginės aplinkybės galėjo sutrukdyti tokią galimybę faktiškai realizuoti. Vieninteliai galimybės įgyvendinti kontrolę kito ūkio subjekto atžvilgiu kriterijai yra reikalavimas, kad tokia galimybė būtų reali ir kad ji atsirastų iš sutarties, įstatymo ar faktinės

⁶⁵ LVAT 2013 m. sausio 21 d. nutartis adm. byloje Nr. A502-801/2013 (išplėstinė kolegija), AB „Orlen Lietuva“ v Konkurencijos taryba.

*situacijos. Reali galimybė šiuo atveju suprantama, kaip galimybė, kuri atitinka tikrovę, nėra įsivaizduojama ir kurią iš esmės galima, įmanoma įvykdyti.*⁶⁶

(104) Be to, kaip nustatė Konkurencijos taryba (nutarimo (15) pastraipa) LapT nutartimi dėl arešto panaikinimo – 2012 m. liepos 26 d., buvo panaikintas draudimas naudotis AB „Vievio paukštynas“ suteikiamomis neturtinėmis teisėmis. Todėl negalima sutikti su AB „Kauno grūdai“, kad AB „Vievio paukštynas“ akcijos buvo areštuotos ir ji negalėjo naudotis akcijų suteikiamomis neturtinėmis teisėmis, įskaitant balsavimo visuotiniuose akcininkų susirinkimuose teises, net iki 2015 m. rugpjūčio 28 d. Taigi AB „Kauno grūdai“ turėjo visas galimybes pasinaudoti akcijų suteikiamomis neturtinėmis teisėmis anksčiau nei tik po 2015 m. rugpjūčio 28 d.

(105) Atsakant į AB „Kauno grūdai“ argumentus, kad Konkurencijos taryba neįrodė ilgalaikės kontrolės buvimo, kaip tai atliko ankstesnėje 2014 m. *Lukoil II* byloje, paminėtina, kad nagrinėjami atvejai nėra analogiški. Nagrinėjamu atveju AB „Kauno grūdai“ įsigijo AB „Vievio paukštynas“ akcijų, o *Lukoil II* byloje buvo nagrinėjama subnuomos sutarčių pagrindu perduota kontrolė, kurios įgijimo vertinimas nėra tapatus su nagrinėjama situacija. Kaip jau buvo minėta nutarimo (95) pastraipoje, įgijus kontrolę įsigijus akcijų, atsiranda ilgalaikių kontrolės pokyčių.

(106) Aplinkybė, kad AB „Kauno grūdai“ nuomone, 2011 m. balandžio 12 d. Sutartimis dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo įgytos faktiškai nemokios bendrovės akcijos, nesant garantijų dėl turtinės naudos gavimo, nekeičia vertinimo dėl AB „Kauno grūdai“ galimybės daryti lemiamą įtaką ir galimybės priimti sprendimus, lemiančius AB „Vievio paukštynas“ veiklos tęstinumą. Ypač atsižvelgiant į tai, kad AB „Kauno grūdai“, kaip AB „Vievio paukštynas“ akcininkas, turėjo teisę priimti sprendimus, gerinančius bendrovės finansinę padėtį ir taip užtikrinančius bendrovės veiklos tęstinumą. Galimybė daryti lemiamą įtaką nesiejama su akcininkų turtinės naudos gavimu ar lūkesčių dėl turtinės naudos gavimo patenkinimu.

(107) Taigi, AB „Kauno grūdai“, įsigijusi 944 037 vnt. AB „Vievio paukštynas“ akcijų, sudarančių apie 51 proc. visų AB „Vievio paukštynas“ akcijų, įgijo galimybę paskirti daugumą valdybos narių. Valdybos narių dauguma turėjo galimybę priimti sprendimus dėl AB „Vievio paukštynas“ aukščiausio lygio vadovų paskyrimo, įmonės veiklos strategijos ir turto valdymo. Konkurencijos taryba daro išvadą, kad AB „Kauno grūdai“ 2011 m. balandžio 12 d. Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo pagrindu įgijo AB „Vievio paukštynas“ kontrolę ir įgyvendino koncentraciją (toliau – Koncentracija).

4.2. AB „Vievio paukštynas“ bankroto įtaka Koncentracijai

(108) 2011 m. rugsėjo 1 d. įsiteisėjo VAT nutartis dėl bankroto bylos iškelimo (nutarimo (52) pastraipa).

(109) Įsiteisėjus teismo nutarčiai išskelti bankroto bylą, įmonės valdymo organai netenka savo įgaliojimų. Vis dėlto, kaip nurodyta nutarimo (53)-(57) pastraipose, bankroto proceso metu AB „Vievio paukštynas“ akcininkai galėjo atlikti kitus veiksmus, panaikinančius laikinus įmonės valdymo organų veiklos suvaržymus. Bankroto byla ir bankroto procesas galėjo būti nutraukti įmonei atsiskaičius su visais kreditoriais ir administratoriui teismui pateikus tai įrodančius dokumentus ar AB „Vievio paukštynas“ savininkams – akcininkams, bei kreditoriams sudarius taikos sutartį ir teismui ją patvirtinus. AB „Vievio paukštynas“ akcininkai galėjo patenkinti AB „Vievio paukštynas“ kreditorių finansinius reikalavimus ar pateikti pasiūlymą jiems sudaryti taikos sutartį tęsti įmonės veiklą, kai AB „Vievio paukštynas“ prisiima tam tikrus įsipareigojimus, o kreditoriai sutinka savo reikalavimus atidėti, sumažinti ar jų atsisakyti. Tokie AB „Kauno grūdai“ veiksmai nagrinėjamu atveju galėjo būti atlikti iki 2015 m. gruodžio 29 d., t. y. VAT nutarties dėl pripažinimo bankrutuojančia įsiteisėjimo (nutarimo (59)-(60) pastraipos).

(110) AB „Vievio paukštynas“ akcininkų atsiskaitymas su kreditoriais ar taikos sutarties su jais sudarymas buvo priemonė panaikinti bankroto metu atsiradusius laikinus ribojimus priimti strateginius sprendimus – AB „Vievio paukštynas“ akcininkai turėjo galimybę nutraukti bankroto bylą, grąžinti bendrovę į įprastą teisinį statusą ir toliau naudotis kitomis akcininko teisėmis. Todėl

⁶⁶ LVAT 2012 m. kovo 1 d. sprendimas adm. b. Nr. A⁵⁰²-1668/2012, AB „City Service“ v Konkurencijos taryba.

teisė atsiskaityti su AB „Kauno grūdai“ kreditoriais ar siūlyti kreditoriams priimtinas taikos sutarties sąlygas ir sudaryti su jais taikos sutartį patvirtina, kad AB „Kauno grūdai“ bankroto proceso metu neparado galimybės daryti lemiamos įtakos AB „Vievio paukštynas“. Bankroto administratoriui pateikus teismui atsiskaitymą su kreditoriais įrodančius dokumentus ar teismui patvirtinus taikos sutartį ir nutraukus bankroto procesą, AB „Vievio paukštynas“ akcininkai galėjo panaikinti bankroto procese atsiradusius laikinus įmonės valdymo organų ribojimus ir pasinaudodami savo akcijų suteikiamomis teisėmis paskirti AB „Vievio paukštynas“ valdymo organus.

(111) Kaip nustatyta nutarimo (56) pastraipoje, norint atsiskaityti su kreditoriais nėra reikalingas jų pritarimas. Bankroto byla šiuo pagrindu nutraukiama, jeigu atsiskaitymas su kreditoriais nepadidina bankrutuojančios įmonės nemokumo, mažina dėl bankroto patiriamus kreditorių nuostolius, t. y. kai atsiskaitoma su kreditoriais ir nepareiškiami savo kaip kreditoriaus pretenzijų. Be to, nei Įmonių bankroto įstatymas, nei Akcinių bendrovių įstatymas nenumato (nutarimo (57) pastraipa), kad akcininkams sudaryti taikos sutartį būtina turėti visų ar kvalifikuotos daugumos akcininkų pritarimą. Sprendimui dėl taikos sutarties sudarymo priimti visuotiniame akcininkų susirinkime reikėjo kad AB „Kauno grūdai“ turėtų daugiau nei 50 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų suteikiamų balsų. AB „Kauno grūdai“ turėjo galimybę vienašališkai priimti sprendimą dėl siūlymo kreditoriams sudaryti taikos sutartį. Taigi AB „Kauno grūdai“, būdama apie 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcininke, išsaugojo realią galimybę realizuoti AB „Vievio paukštynas“ kontrolę – atlikti veiksmus, kuriais būtų nutraukta AB „Vievio paukštynas“ bankroto byla, bendrovė grąžinta į įprastinį teisinį statusą ir jos bei jos valdymo organų veikla tęsiama be buvusių suvaržymų.

(112) Aplinkybę, jog AB „Kauno grūdai“ turėjo galimybę ir siekė naudoti neturtines AB „Vievio paukštynas“ akcininko teises bankroto proceso metu patvirtina ir tai, kad LapT nutartimi dėl akcijų arešto buvo panaikintos laikinosios apsaugos priemonės areštuoti AB „Kauno grūdai“, R. P. ir A. K. turimas AB „Vievio paukštynas“ akcijų neturtines teises (nutarimo (15) pastraipa).

(113) Nors AB „Vievio paukštynas“ iškėlus bankroto bylą baigėsi valdymo organų įgaliojimai, vis dėlto, AB „Vievio paukštynas“ akcininkai neparado savo akcininkų teisių. Konkurencijos taryba daro išvadą, kad iki VAT nutarties dėl pripažinimo bankrutavusia įsiteisėjimo 2015 m. gruodžio 29 d. AB „Kauno grūdai“ turėjo priemonių panaikinti laikinus bendrovės ir jos organų veiklos apribojimus – atsiskaityti su kreditoriais arba sudaryti taikos sutartį su kreditoriais, ir tokiu būdu grąžinti AB „Vievio paukštynas“ į įprastinį teisinį statusą. Taigi, AB „Kauno grūdai“ neparado galimybės daryti lemiamą įtaką AB „Vievio paukštynas“ ūkinei veiklai iki 2015 m. gruodžio 29 d.

(114) AB „Kauno grūdai“ teigimu, nuo AB „Vievio paukštynas“ bankroto bylos iškėlimo bendrovės kontrolė perėjo bankroto administratoriui, kurio funkcijos atitiko bendrovės vadovo, ir kreditorių susirinkimui, kurio funkcijos atitiko įmonės valdybos ir akcininkų susirinkimo funkcijas. AB „Vievio paukštynas“ kontrolę turėjo pagrindiniai AB „Vievio paukštynas“ kreditoriai (nutarimo (73), (78) pastraipos).

(115) Vis dėlto, įvertinus bankroto teisinį reguliavimą (nutarimo 1.3 dalis), remiantis LVAT praktika (nutarimo (87) pastraipa) ir Komisijos pranešimo 7 pastraipa, pagal kuriuos koncentracija apima tik veiksmus, lemiančius ilgalaikius dalyvaujančių įmonių kontrolės ir rinkos struktūros pokyčius, darytina išvada, kad nei bankroto administratorius, nei kreditoriai neįgijo tokių teisių, dėl kurių galėtų įvykti ilgalaikių AB „Vievio paukštynas“ kontrolės bei rinkos struktūros pokyčių.

(116) Pirma, kaip nurodyta nutarimo (54) pastraipoje, bankroto procesas yra trumpalaikė procedūra, kurios tikslas yra kuo greičiau patenkinti bankrutuojančios įmonės kreditorių reikalavimus ir baigti bankroto procesą. LAT yra nurodęs, kad:

[tokios] „padėties tęsimas paprastai nenaudingas nei kreditoriams, negaunantiems iš skolininko priklausančių lėšų, nei bankrutuojančiai įmonei, jei yra galimybių jos veiklą atnaujinti, taip pat jos savininkams ar dalyviams, turintiems teisę į turtą, liekantį atsiskaityti su kreditoriais. Dėl to bankroto procese turi būti siekiama kiek įmanoma operatyviau užbaigti

*bankroto procedūras nutraukiant bankroto bylą Įmonių bankroto įstatymo 27 straipsnio pagrindu arba likviduojant bankrutavusią įmonę*⁶⁷.

(117) Antra, bankroto metu siekiama patenkinti visų kreditorių finansinius reikalavimus, o ne siekiama suteikti bendrovės kontrolę konkreitiems pavieniams kreditoriams. LAT yra patvirtinęs, kad: „kreditoriai, kurių reikalavimus patvirtino teismas, turi teisę dalyvauti kreditorių susirinkimuose ir ginti savo teises. Taip visų kreditorių interesai yra sujungiami ir jiems atstovaujama, nes įmonių bankroto procedūras vykdo ne pavieniai kreditoriai, o kreditorių visuma (kreditorių susirinkimas ar kreditorių komitetas, jeigu toks yra sudaromas)“⁶⁸.

(118) Atsakant į argumentus, kad AB „Vievio paukštynas“ kontrolę įgijo bankroto administratorius, taip pat pažymėtina, kad bankroto administratorius teikia bankroto administravimo paslaugas, gina visų kreditorių, bankrutuojančios įmonės teises ir interesus, organizuoja ir atlieka būtinus bankroto proceso darbus (nutarimo (51), (53) pastraipos). LAT yra patvirtinęs, kad bankroto administratorius „nėra nei konkretaūs kreditoriaus, nei kreditorių visumos, veikiančios per kreditorių susirinkimą ar kreditorių komitetą, atstovas <...> atsakingas už bankroto procedūrų teisėtumą ir grindamas visų kreditorių ar jų dalies arba bankrutuojančios (bankrutavusios) įmonės interesus“⁶⁹.

(119) Be to, pagal Komisijos pranešimo 112 pastraipą, kontrolės pasikeitimas neįvyksta ir atitinkamai neįvyksta koncentracija, jeigu kontrolę įgyja svarbias pareigas einantis asmuo pagal valstybės narės įstatymus, susijusius su likvidavimu, veiklos nutraukimu, nemokumu, mokėjimų nutraukimu, pertvarkymais ar panašiais veiksmais.

(120) AB „Kauno grūdai“ taip pat nepateikė įrodymų, kad AB „Vievio paukštynas“ ilgalaikę kontrolę būtų įgiję, ar iš AB „Kauno grūdai“ perėmę, AB „Vievio paukštynas“ bankroto administratorius ir (ar) kreditoriai (nutarimo (78) pastraipa)⁷⁰. Tokie vienkartinio pobūdžio sprendimai, kaip bankroto administratoriaus pakeitimo inicijavimas ar skundo dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimo galiojimo sustabdymo pateikimas, nepagrindžia galimybės priimti strateginių sprendimų ir galimybės įgyti ilgalaikės kontrolės.

(121) Įvertinusi aukščiau išdėstyta, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad bankroto procese AB „Vievio paukštynas“ bankroto administratoriui ir kreditoriams suteikiamos laikino pobūdžio teisės (iki bankroto proceso pabaigos), nesudarė galimybės daryti AB „Vievio paukštynas“ lemiamą įtaką, dėl kurios galėtų įvykti ilgalaikiai AB „Vievio paukštynas“ kontrolės pokyčiai ir ilgalaikiai struktūriniai pokyčiai rinkoje. Taigi, nei AB „Vievio paukštynas“ kreditoriai, nei bankroto administratorius AB „Vievio paukštynas“ kontrolės koncentracijų priežiūros prasme neįgijo.

(122) Atsakant į AB „Kauno grūdai“ argumentus dėl to, kad Konkurencijos tarybos praktika ankstesnėse 2001 m. *Lukoil*, 2014 m. *Lukoil II* bei *Snoras banko* bylose patvirtina, jog kontrolę bankroto procese turi bankrutuojančios įmonės kreditoriai, pažymėtina, kad nurodytų ir nagrinėjamo atvejo aplinkybės nėra tapačios, o Konkurencijos taryba kiekvienu konkrečiu atveju vertina kontrolės faktą. 2014 m. *Lukoil II* bei *Snoras banko* bylose kontrolės objektu buvo jau bankrutavusių ir likviduojamų įmonių turtas ar jo dalis, kuri sudarė savarankiškos ūkinės veiklos vienetą. Šiuo atveju AB „Vievio paukštynas“ kontrolę Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo pagrindu įgijo ir jos neprarado bankroto proceso metu – AB „Kauno grūdai“.

(123) Dėl AB „Kauno grūdai“ argumentų, kad jie negalėjo lemti taikos sutarties su kreditoriais sudarymo ir taikos sutarties sudarymas su kreditoriais reikštų kontrolės perėmimą iš jų, t. y. kontrolės įgijimą (nutarimo (74) pastraipa), pažymėtina, kad AB „Kauno grūdai“ nebuvo kliūčių siūlyti kreditoriams priimtinas taikos sutarties sąlygas, ir teismui patvirtinus taikos sutartį, būtent AB „Kauno grūdai“ pasinaudoję savo akcijų suteikiamomis teisėmis, galėjo paskirti AB „Vievio paukštynas“ valdymo organus ir lemti laikinų ribojimų priimti strateginius sprendimus panaikinimą.

⁶⁷ LAT 2007 m. spalio 24 d. nutartis civ. b. Nr. 3K-7-362/2007, *Marijampolės apskrities valstybinė mokesčių inspekcija v Individuali įmonė V. ir S. M. prekybos centras*.

⁶⁸ LAT 2011 m. gruodžio 9 d. nutartis civ. b. Nr. 3K-3-488/2011, *UAB „Gamafondas“ ir kiti v UAB „MV Retail“*, 2015 m. kovo 6 d. nutartis civ. b. Nr. 3K-3-131-687/2015, *UAB „Togema“ v R. B.*

⁶⁹ LAT 2010 m. gruodžio 13 d. nutartis civ. b. Nr. 3K-3-508/2010, *K. B. ir I. J. v UAB „Bankroto administravimo paslaugos“*.

⁷⁰ 2017 m. kovo 30 d. Konkurencijos tarybos bylų nagrinėjimo posėdžio protokolas Nr. 4S-2 (2017) (bylos 8 tomas, 7-8 lapai; bylos su asmens duomenimis 7 tomas, 7-8 lapai).

(124) Konkurencijos taryba daro išvadą, kad pradėjus AB „Vievio paukštynas“ bankroto procedūrą bendrovės kontrolė dėl to nepasikeitė, t. y. neatsirado naujų kontroliuojančių asmenų (nei bankroto administratorius, nei kreditorių susirinkimas kontrolės AB „Kauno grūdai“ atžvilgiu neįgijo), pats bankroto procesas nesukėlė ilgalaikių įmonės kontrolės ir rinkos struktūros pokyčių, o AB „Kauno grūdai“ galimybę daryti lemiamą įtaką AB „Vievio paukštynas“ ūkinei veiklai išlaikė ir bankroto proceso metu – t. y. iki 2015 m. gruodžio 29 d.

4.3. AB „Kauno grūdai“ nepateikė Konkurencijos tarybai pranešimo apie Koncentraciją iki jos įgyvendinimo ir įgyvendino koncentraciją be leidimo

(125) Kaip nurodyta nutarimo (79) pastraipoje, apie numatomą įvykdyti koncentraciją privaloma pranešti Konkurencijos tarybai ir gauti leidimą, jeigu koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų suminės bendrosios pajamos paskutiniiais prieš koncentraciją ūkiniais metais yra didesnės negu Konkurencijos įstatyme nustatytos ribos. Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 3 dalies 4 punktu suminės bendrosios pajamos tais atvejais, kai koncentracijoje dalyvauja ūkio subjektas, priklausantis susijusių ūkio subjektų grupei, bendrosios pajamos skaičiuojamos kaip visų ūkio subjektų, priklausančių susijusių ūkio subjektų grupei, bendrųjų pajamų suma.

(126) Konkurencijos taryba vertino AB „Kauno grūdai“ bei AB „Vievio paukštynas“ bendrąsias pajamas paskutiniiais prieš Koncentraciją ūkiniais metais – 2010 m. Net ir be susijusių ūkio subjektų AB „Kauno grūdai“ ir AB „Vievio paukštynas“ bendrosios pajamos viršijo Konkurencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas ribas (nutarimo 1.4 dalis).

(127) Pagal Pranešimo apie koncentraciją tvarkos 12.1 punktą, kontrolę įgijusiu ūkio subjektu laikytina AB „Kauno grūdai“, o ūkio subjektas, kurio kontrolė buvo įgyta – AB „Vievio paukštynas“.

(128) Taigi, prieš įgyvendindama Koncentraciją AB „Kauno grūdai“ privalėjo pranešti Konkurencijos tarybai ir gauti jos leidimą.

(129) Kaip nurodyta nutarimo (80), (82) pastraipose, pranešimas apie koncentraciją turėjo būti pateiktas Konkurencijos tarybai iki koncentracijos įgyvendinimo ir koncentracijos, apie kurią privaloma pranešti, dalyvaujantys ūkio subjektai ar kontroliuojantys asmenys neturėjo teisės įgyvendinti tol, kol bus priimtas Konkurencijos tarybos nutarimas leisti vykdyti koncentraciją.

(130) AB „Kauno grūdai“ Sutartimis dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo 2011 m. balandžio 12 d. įgijo AB „Vievio paukštynas“ kontrolę. Galimybę daryti lemiamą įtaką AB „Vievio paukštynas“ ūkinei veiklai AB „Kauno grūdai“ turėjo bent iki 2015 m. gruodžio 29 d. Vis dėlto, kaip nurodyta nutarimo (23), (63) pastraipose, AB „Kauno grūdai“ Konkurencijos tarybai pranešimo apie Koncentraciją iki 2015 m. gruodžio 29 d. nebuvo pateikusi.

(131) Konkurencijos taryba daro išvadą, kad AB „Kauno grūdai“ pažeidė Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimus, nes Konkurencijos tarybai nepranešė apie Koncentraciją iki Koncentracijos įgyvendinimo ir įgyvendino Koncentraciją negavusi Konkurencijos tarybos leidimo.

5. Atsakomybės taikymas AB „Kauno grūdai“

(132) Pareigą pranešti apie ketintą įgyvendinti Koncentraciją iki ją įgyvendindama turėjo AB „Kauno grūdai“. Kaip išdėstyta nutarimo 4.3 dalyje, AB „Kauno grūdai“ šios pareigos neįvykdė, todėl už Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimų pažeidimą AB „Kauno grūdai“ taikytina Konkurencijos įstatyme numatyta atsakomybė.

(133) Konkurencijos įstatymo 35 straipsnis numato, kad Konkurencijos taryba, nustaciusi, kad ūkio subjektai atliko Konkurencijos įstatymo draudžiamus veiksmus ar padarė kitus šio įstatymo pažeidimus, vadovaudamasi objektyvumo ir proporcingumo principais, turi teisę skirti ūkio subjektams įstatyme numatytas pinigines baudas.

(134) Atsakomybė už konkurencijos taisyklių pažeidimus taikoma nepriklausomai nuo kaltės formos (tyčia ar neatsargumas), be to, kaltės forma nereikšminga atsakomybės taikymui ir baudos dydžio nustatymui⁷¹.

(135) Konkurencijos įstatymo 35 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad sankcijos ūkio subjektams už šio įstatymo pažeidimus gali būti taikomos ne vėliau kaip per penkerius metus nuo pažeidimo padarymo dienos, o esant tęstiniam ar trunkamajam pažeidimui – nuo paskutinių veiksmų atlikimo ar nutraukimo. Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo metu, t. y. 2011 m. balandžio 12 d., galiojusi Konkurencijos įstatymo redakcijos 40 straipsnio 3 dalis numatė, kad ūkio subjektai gali būti patraukti atsakomybėn už šio įstatymo pažeidimus ne vėliau kaip per trejus metus nuo pažeidimo įvykdymo dienos, o esant tęstiniam pažeidimui, – nuo paskutinių veiksmų atlikimo dienos.

(136) AB „Kauno grūdai“ nuomone, Konkurencijos taryba praleido senaties terminą ir taikydama atsakomybę AB „Kauno grūdai“ pažeistų *lex retro non agit* principą. Šiuo atveju turi būti taikomas Konkurencijos įstatymo 40 straipsnio 3 dalyje numatytas trijų metų terminas, kuris skaičiuojamas nuo 2011 m. balandžio 12 d. ar vėliausiai nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. ir jau yra pasibaigęs (nutarimo (76) pastraipa). AB „Kauno grūdai“ teigimu, Konkurencijos taryba klaidingai nustatytą pažeidimą laiko tęstiniu, nes pažeidimas laikytinas trunkamuju. Pastarajam pažeidimui 2011 m. balandžio 12 d. galiojusi Konkurencijos įstatymo redakcija nenumatė senaties skaičiavimo taisyklių. Nesant senaties skaičiavimo termino trunkamajam pažeidimui, šis terminas turėtų būti skaičiuojamas AB „Kauno grūdai“ naudai nuo 2011 m. balandžio 12 d., todėl baigėsi 2014 m. balandžio 12 d.

(137) Konkurencijos taryba nepraleido termino taikyti sankcijas AB „Kauno grūdai“. Pirma, AB „Kauno grūdai“ pažeidimas – koncentracijos įgyvendinimas nepateikus pranešimo Konkurencijos tarybai ir negavus leidimo, nepriklausomai nuo tokio pobūdžio pažeidimo klasifikacijos, truko atitinkamą laikotarpį ir kiekviena diena darant pažeidimą laikoma pažeidimo diena. Atsižvelgiant į tai, senaties terminas skaičiuojamas nuo paskutinės pažeidimo darymo dienos.

(138) LVAT yra patvirtinęs tokį pažeidimo trukmės vertinimą:

„pradžia yra laikoma mainų sutarties sudarymo data <...>. Kiekviena diena nuo šio momento laikoma Konkurencijos įstatymo pažeidimo darymo diena. Pažeidimo pabaiga, t. y. paskutinė koncentracijos įgyvendinimo diena be Konkurencijos tarybos leidimo, laikytina Konkurencijos tarybos leidimo išdavimo diena, <...> nuo kurios turi būti skaičiuojamas trejų metų senaties terminas.“⁷²

(139) Europos Sąjungos Bendrasis teismas taip pat yra nurodęs, kad „gebėjimas daryti lemiamą įtaką kontroliuojamos įmonės veiklai neišvengiamai patenka į laikotarpį nuo kontrolės įgijimo datos iki kontrolės pabaigos datos.<...> pažeidimas trunka tol, kol išlaikoma <...> įgyta kontrolė ir kol Komisija suteikia leidimą koncentracijai“⁷³.

(140) Antra, LVAT yra išaiškinęs, kad „taikytinos teisės normos, galiojusios tuo metu, kai veika pabaigta arba nutraukta“⁷⁴. Pažeidimo pradžia laikytina 2011 m. balandžio 12 d. kai Sutartimis dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo AB „Kauno grūdai“ įgijo AB „Vievio paukštynas“ kontrolę. Pažeidimo pabaiga laikytina 2015 m. gruodžio 29 d., VAT nutarties dėl pripažinimo bankrutavusia įsisteisėjimo diena, nes iki šios datos AB „Kauno grūdai“ turėjo galimybę daryti lemiamą įtaką AB „Vievio paukštynas“ veiklai. 2015 m. gruodžio 29 d., paskutinę AB „Kauno grūdai“ pažeidimo dieną, Konkurencijos įstatymas numatė penkerių metų patraukimo atsakomybėn terminą. Bet kuriuo atveju, kadangi AB „Kauno grūdai“ pažeidimas baigėsi 2015 m. gruodžio 29 d., nepriklausomai nuo to, ar būtų taikomas trijų ar penkių metų senaties terminas, jis nėra praleistas.

(141) AB „Kauno grūdai“ argumentai, kad atsakomybės taikymas pažeistų objektyvumo ir proporcingumo principus, taip pat nesudaro pagrindo neskirti baudos už nustatytą Konkurencijos

⁷¹ 2013 m. birželio 18 d. ESTT sprendimas byloje dėl prejudicinio sprendimo Nr. C-681/11, *Bundeswettbewerbsbehörde v. Schenker & Co. AG*, 37 p.

⁷² LVAT 2012 m. kovo 1 d. sprendimas adm. b. Nr. A⁵⁰²-1668/2012, *AB „City Service“ v Konkurencijos taryba*; 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. b. Nr. A-899-858/2017, *UAB „Lukoil Baltija“ v Konkurencijos taryba*.

⁷³ 2012 m. gruodžio 12 d. sprendimas byloje Nr. T-332/09, *Electrabel v Europos Komisija*, 211 p.

⁷⁴ LVAT 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. b. Nr. A-899-858/2017, *UAB „Lukoil Baltija“ v Konkurencijos taryba*.

įstatymo pažeidimą. Tai, kad pažeidimas truko daugiausiai tik keturis mėnesius, t. y. nuo 2011 m. balandžio 12 d. iki vėliausiai 2011 m. rugsėjo 1 d., yra AB „Kauno grūdai“ subjektyvus pažeidimo vertinimas. Pažeidimas truko beveik penkerius metus ir baigėsi 2015 m. gruodžio 29 d.

(142) Be to, tai, kad Konkurencijos taryba Tyrimą pradėjo 2015 m. balandžio 21 d., nors 2012 m. žinojo tam tikrą informaciją apie tai, kad AB „Kauno grūdai“ galimai įgijo AB „Vievio paukštynas“ kontrolę, nekeičia pažeidimo ar jo trukmės vertinimo. Konkurencijos taryba tyrimą dėl Konkurencijos įstatymo pažeidimų pradeda tik turėdama pagrįstų įtarimų dėl galimo pažeidimo. Tam tikrų sutarčių dėl AB „Vievio paukštynas“ sudarymo faktas ar data savaime nelemia įtarimų dėl pažeidimo egzistavimo, ypač atsižvelgiant į sutarčių apsimestinį pobūdį ir dėl jų vykusius teismų procesus. Tyrimas buvo pagrįstai pradėtas, kai LapT nutartimi konstatavo, kad tikroji apie 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įgijėja buvo AB „Kauno grūdai“.

(143) AB „Kauno grūdai“ įgyvendino koncentraciją nepranešusi Konkurencijos tarybai ir negavusi jos leidimo, todėl už padarytą Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies pažeidimą yra pagrindas skirti AB „Kauno grūdai“ baudą.

6. Sankcijos

(144) Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad už koncentracijos, apie kurią buvo privaloma pranešti, įgyvendinimą be Konkurencijos tarybos leidimo ūkio subjektams skiriama pinigine bausme iki 10 procentų bendrųjų metinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais.

(145) Remiantis Konkurencijos įstatymo 37 straipsniu, skiriant bausmes ūkio subjektams atsižvelgiama į padaryto pažeidimo pavojingumą, pažeidimo trukmę, atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes, kiekvieno ūkio subjekto įtaką pažeidimo padarymui bei ūkio subjekto prekių, tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimų vertę.

(146) Baudos dydis nustatomas vadovaujantis Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64 „Dėl Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Baudų dydžio nustatymo aprašas).

(147) Baudų dydžio nustatymo aprašo 4 punkte nurodyta, kad už draudžiamą susitarimą ar piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ūkio subjektui skiriamas baudos dydis apskaičiuojamas dviem etapais: pirmiausia apskaičiuojamas bazinis baudos dydis, vėliau bazinis baudos dydis tikslinamas – didinamas arba mažinamas. Pagal Baudų dydžio nustatymo aprašo 23 punktą, už kitus Konkurencijos įstatymo pažeidimus ūkio subjektui skiriamos baudos dydžio apskaičiavimui *mutatis mutandis* taikomos Aprašo II, IV ir V skyrių nuostatos, kiek jos reglamentuoja baudos dydžio apskaičiavimą, kai bazinis baudos dydis apskaičiuojamas pagal ūkio subjekto paskutiniuosius ūkinius metus gautas bendrąsias pajamas.

6.1. Bazinis baudos dydis

(148) Remiantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 8 punktu, bazinis baudos dydis lygus pardavimų vertės dalies, apskaičiuotos įvertinus pažeidimo pavojingumą, ir pažeidimo trukmės metais sandaugai. AB „Kauno grūdai“ pažeidė Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir Konkurencijos įstatymo 10 straipsnio 1 dalies reikalavimus, bazinis baudos dydis apskaičiuojamas remiantis su pažeidimu susijusiomis pajamomis ir šio pažeidimo trukme.

(149) Baudų dydžio nustatymo aprašo 5 punkte nurodyta, kad pardavimų vertė paprastai nustatoma pagal paskutinių vienerių ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą ūkinių metų pardavimų pajamas, gautas iš tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių pardavimų. AB „Kauno grūdai“ nepranešusi ir be Konkurencijos tarybos leidimo įgijo AB „Vievio paukštynas“ kontrolę. Tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusiomis pajamomis laikytinos visos ūkio subjekto, kurio kontrolė buvo įgyta – AB „Vievio paukštynas“, bendrosios pajamos.

(150) Atsižvelgiant į tai, kad pažeidimo pabaiga laikytina 2015 m. gruodžio 29 d., AB „Vievio paukštynas“ 2014 m. bendrosios pajamos yra didesnės nei 2015 m. bendrosios pajamos,

vadovaujantis teisingumo ir proporcingumo principais, bazinis baudos dydis nustatomas remiantis 2015 m. AB „Vievio paukštynas“ bendrosiomis pajamomis (nutarimo (62) pastraipa).

(151) Taigi, už pažeidimą bazinis baudos dydis apskaičiuojamas remiantis su pažeidimu susijusiomis pajamomis, t. y. 2015 m. AB „Vievio paukštynas“ bendrosiomis pajamomis ir pažeidimo trukme.

6.1.1. Pažeidimo pavojingumas

(152) Remiantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 10 punktu, pažeidimo pavojingumas įvertinamas atsižvelgiant į visas su konkrečiu pažeidimu susijusias aplinkybes, tokias kaip pažeidimo pobūdis, visų pažeidimo dalyvių bendra rinkos dalis, pažeidimo geografinis plotas, ir kitas aplinkybes. Šių aplinkybių svarba ir jų vertinimo poreikis priklauso nuo kiekvieno konkretaus pažeidimo.

(153) Konkurencijos taryba AB „Kauno grūdai“ pažeidimą laiko pavojingu. Tokį pažeidimo vertinimą yra patvirtinęs ir LVAT.

„[K]oncentracijų kontrolės pagrindinis tikslas – identifikuoti žalingų rinkai koncentracijų sudarymą ir užkirsti tam kelią, tai koncentracijų vertinimas – koncentracijos daromos žalos, t. y. nesuderinamumo su konkurencija rinkoje, nustatymas“⁷⁵.

„Koncentracijų kontrolės procedūromis ir siekiama patikrinti, ar ūkio subjektų koncentracijos veiksmai (susijungimų ar įsigijimų forma) neribos konkurencijos.“⁷⁶

„Konkurencijos įstatyme įtvirtintas ex ante koncentracijų kontrolės mechanizmas turi užtikrinti, kad koncentracija nepadarytų neigiamos įtakos konkurencijai, kad dėl koncentracijos veiksmų neatsirastų neigiamos žalos konkurencijos struktūrai.“⁷⁷

(154) Todėl siekiant užtikrinti veiksmingą ex ante koncentracijų kontrolės mechanizmą, ūkio subjektams yra numatyta pareiga pranešti apie ketinamą vykdyti koncentraciją bei gauti Konkurencijos tarybos leidimą. Nevykdant tokios pareigos yra pažeidžiamas minėtas ex ante koncentracijų kontrolės principas.

(155) LVAT taip pat pažymėjo, kad:

„Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje ir Baudų dydžio nustatymo taisyklėse baudos dydis nėra diferencijuojamas atsižvelgiant į tai, ar ūkio subjektas yra baudžiamas už draudžiamus susitarimus, piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, ar koncentracijos, apie kurią privaloma pranešti, įgyvendinimą be Konkurencijos tarybos leidimo. Tai patvirtina didelę svarbą, kurią teisės aktų leidėjas teikia pareigai pranešti apie numatomą įgyvendinti koncentraciją“⁷⁸.

„[K]oncentracijos įgyvendinimas nepranešus Konkurencijos tarybai ir negavus jos leidimo gali būti laikomas pavojingu pažeidimu.“⁷⁹

„[P]ažeidimas yra pavojingas, <...> laikomas sunkiu pažeidimu, nes juo yra pažeidžiamas esminis ex ante koncentracijų kontrolės principas, o aplinkybė, kad nagrinėjama koncentracija nesukelia konkurencijos ribojimo, nesumažina tokio pažeidimo sunkumo.“⁸⁰

(156) Remiantis aukščiau išdėstytu, AB „Kauno grūdai“ padarytas koncentracijų priežiūros taisyklių pažeidimas – Koncentracijos įgyvendinimas nepranešus apie tai Konkurencijos tarybai bei negavus jos leidimo, pagal savo pobūdį laikytinas pavojingu Konkurencijos įstatymo pažeidimu.

(157) Atsakant į AB „Kauno grūdai“ argumentą, kad vadovaujantis *lex retro non agit* principu ir 2012 m. buvusiu tokių pažeidimų pavojingumo supratimu, pažeidimas turėtų būti laikomas lengvu,

⁷⁵ LVAT 2013 m. balandžio 25 d. nutartis adm. b. Nr. A⁵²⁰-634/2013, *Corporation of European Pharmaceutical Distributors N.V. v Konkurencijos taryba*.

⁷⁶ LVAT 2012 m. kovo 1 d. nutartis adm. b. Nr. A⁵⁰²-1668/2012, AB „City Service“ v Konkurencijos taryba; 2012 m. liepos 27 d. nutartis adm. b. Nr. A⁵⁵²-2703/2012, *Plass Investments Limited v Konkurencijos taryba*.

⁷⁷ LVAT 2012 m. liepos 27 d. nutartis adm. b. Nr. A⁵⁵²-2703/2012, *Plass Investments Limited v Konkurencijos taryba*.

⁷⁸ LVAT 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. b. Nr. A-899-858/2017, UAB „Lukoil Baltija“ v Konkurencijos taryba.

⁷⁹ LVAT 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. b. Nr. A-899-858/2017, UAB „Lukoil Baltija“ v Konkurencijos taryba.

⁸⁰ LVAT 2013 m. balandžio 25 d. nutartis adm. b. Nr. A⁵²⁰-634/2013, *Corporation of European Pharmaceutical Distributors N.V. v Konkurencijos taryba*.

pirmiausia pažymėtina, kad nutarimo (153)-(155) pastraipose nurodyta teismų praktika nepagrindžia tokio pažeidimo vertinimo. Be to, Sutarčių dėl 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo sudarymo metu galiojusi Konkurencijos įstatymo redakcija nenumatė, jog tokio pobūdžio pažeidimai laikomi lengvais, tačiau numatė tokią pat maksimalią baudą nepriklausomai nuo to, ar tai draudžiamas susitarimas, piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, ar koncentracijos, apie kurią privaloma pranešti, įgyvendinimas be Konkurencijos tarybos leidimo.

(158) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 35 ir 37 straipsnio bei Baudų dydžio nustatymo aprašo 10 punkto nuostatomis, siekiant baudą individualizuoti, ji nustatoma atsižvelgiant į konkrečios bylos aplinkybes, kurios neleidžia daryti išvados, jog AB „Kauno grūdai“ padarytas pažeidimas turėtų būti laikomas lengvu. LVAT taip pat yra nurodęs, kad pažeidimo pavojingumas vertinamas kiekvienu konkrečiu atveju:

„faktas, jog praeityje Taryba taikė tam tikro lygio baudas už tam tikrų rūšių pažeidimus, nereiškia, kad draudžiama kelti šį lygį teisės aktuose nurodytose ribose, jei tai yra būtina siekiant užtikrinti konkurencijos politikos įgyvendinimą. Tinkamas konkurencijos taisyklių laikymasis reikalauja, kad Taryba galėtų bet kuriuo metu pritaikyti baudų lygį šios politikos poreikiams“⁸¹.

[Konkurencijos taryba] „kiekvieną konkrečiu atveju privalo išsamiai iširti pažeidimą, nustatyti jo pobūdį bei atsižvelgdama į teisės aktuose nustatytus kriterijus paskirti konkrečią baudą. Pažymėtina, kad teisės aktuose nėra įtvirtinta, kuris pažeidimas yra sunkus, kuris yra lengvas, kokia konkreti bauda turi būti paskirta už tam tikrą pažeidimą, todėl Konkurencijos taryba neprivalo visiems ūkio subjektams už koncentracijos įgyvendinimą, apie kurią buvo privaloma pranešti, be Konkurencijos tarybos leidimo skirti vienodo dydžio baudas.“⁸²

(159) Be to, LVAT yra patvirtinęs, jog „ūkio subjektui už koncentracijos įgyvendinimą, apie kurią buvo privaloma pranešti, be Konkurencijos tarybos leidimo [...] skiriamos baudos turi turėti atgrasomąjį poveikį [...] todėl itin mažos ekonominės sankcijos taikymas ar atleidimas nuo baudos mokėjimo šio tikslo nepasiekty“⁸³.

(160) Atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, Konkurencijos taryba nustato 1 proc. baudos dydį už pažeidimo pavojingumą nuo pajamų, nurodytų nutarimo (151) pastraipoje.

6.1.2. Pažeidimo trukmė

(161) Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 12 punktu, siekiant atsižvelgti į kiekvieno ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą trukmę, apskaičiuota baudos dydžio, atsižvelgiant į pažeidimo pavojingumą, suma dauginama iš ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą metų skaičiaus. Trumpesnis nei šešių mėnesių laikotarpis laikomas puse metų; ilgesnis už šešis mėnesius, bet trumpesnis už metus laikotarpis laikomas metais.

(162) Nagrinėjamu atveju AB „Kauno grūdai“ Koncentraciją nepranešusi ir negavusi Konkurencijos leidimo įgyvendino 2011 m. balandžio 12 d. Pažeidimas baigėsi 2015 m. gruodžio 29 d., įsiteisėjus VAT nutarčiai dėl pripažinimo bankrutavusia. Remiantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 12 punktu, pažeidimo trukmė baudos dydžio nustatymo tikslais yra penkeri metai.

(163) Atsižvelgus į nutarimo 6.1.1 ir 6.1.2 dalis, AB „Kauno grūdai“ skirtinos baudos bazinis dydis nustatomas nutarimo (160) pastraipoje nurodytas pajamas dauginant iš nutarimo (162) pastraipoje nustatytos pažeidimo trukmės.

⁸¹ LVAT 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. b. Nr. A-899-858/2017, UAB „Lukoil Baltija“ v Konkurencijos taryba.

⁸² LVAT 2013 m. balandžio 25 d. nutartis adm. b. Nr. A⁵²⁰-634/2013, Corporation of European Pharmaceutical Distributors N.V. v Konkurencijos taryba.

⁸³ LVAT 2013 m. balandžio 25 d. nutartis adm. b. Nr. A⁵²⁰-634/2013, Corporation of European Pharmaceutical Distributors N.V. v Konkurencijos taryba; 2017 m. balandžio 18 d. nutartis adm. b. Nr. A-899-858/2017, UAB „Lukoil Baltija“ v Konkurencijos taryba.

6.2. Atgrasymas

(164) Baudų dydžio nustatymo aprašo 14 punkte numatyta, kad siekiant užtikrinti baudų atgrasomąjį poveikį, baudos bazinis dydis didinamas, kai ūkio subjekto pajamos iš nesusijusių su pažeidimu prekių pardavimo sudaro daugiau kaip 95 proc. bendrųjų ūkio subjekto pajamų.

(165) Kaip nustatyta nutarimo 1.4 dalyje, AB „Kauno grūdai“ bendrosios pajamos iš veiklos, nesusijusios su AB „Vievio paukštynas“ bendrosiomis pajamoms, sudaro daugiau kaip 95 proc. bendrųjų AB „Kauno grūdai“ pajamų. Siekiant atgrasymo ir vadovaujantis teisingumo, objektyvumo ir proporcingumo principais, AB „Kauno grūdai“ už padarytą Konkurencijos įstatymo pažeidimą apskaičiuotas nutarimo (160) pastraipoje apskaičiuoto bazinio baudos dydžio pridedama 25 proc. nustatytos pardavimų vertės.

6.3. Bazinio baudos dydžio tikslinimas

(166) Remiantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 17 punktu, nustačius Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje nurodytas atsakomybę lengvinančias aplinkybes arba Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje nurodytas atsakomybę sunkinančias aplinkybes, bazinis baudos dydis atitinkamai mažinamas arba didinamas.

(167) Konkurencijos taryba AB „Kauno grūdai“ atsakomybę lengvinančių aplinkybių nenustatė.

(168) Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje nurodytomis atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai kliudė atlikti tyrimą, slėpė padarytą pažeidimą, tęsė pažeidimą nepaisydami Konkurencijos tarybos įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus arba pakartotinai per septynerius metus padarė pažeidimą, už kurį ūkio subjektams ar viešojo administravimo subjektams jau buvo paskirtos šiame įstatyme numatytos sankcijos.

(169) Konkurencijos taryba nustatė AB „Kauno grūdai“ atsakomybę sunkinančią aplinkybę – AB „Kauno grūdai“ slėpė padarytą pažeidimą. Kaip nurodyta ir nutarimo 1.1 dalyje, teismai konstatavo, kad AB „Kauno grūdai“ per statytinius sudarydama apsimestinius sandorius dėl AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo, siekė išvengti Konkurencijos įstatyme numatytos koncentracijų priežiūros.

(170) AB „Kauno grūdai“ nuomone, Konkurencijos taryba nepagrįstai nustatė šią sunkinančią aplinkybę, nes AB „Kauno grūdai“ tik nepripažino pažeidimo, tačiau jo jokių aktyvių veiksmų, nukreiptų į pažeidimo slėpimą, neatliko.

(171) Vis dėlto, šiuos argumentus paneigia teismų procesų ir Tyrimo metu nustatytos aplinkybės. Sutartis dėl 13 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo ir Sutartis dėl 14 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų įsigijimo sudarytos per statytinius, todėl AB „Kauno grūdai“ atliko aktyvius veiksmus, nukreiptus išvengti koncentracijų priežiūros. AB „Kauno grūdai“ atsakomybę sunkinanti aplinkybė nustatyta pagrįstai.

(172) Atsižvelgiant į tai, nutarimo (165) pastraipoje nustatytas baudos dydis didinamas 10 proc.

6.4. AB „Kauno grūdai“ skiriama bauda

(173) Atsižvelgus į nutarimo 6.1-6.3 dalyse nustatytas aplinkybes, AB „Kauno grūdai“ už padarytą Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies pažeidimą skiriama 947 700 (devynių šimtų keturiasdešimt septynių tūkstančių septynių šimtų) Eur bauda.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi, 10 straipsnio 2 dalimi, 30 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 35 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 36 straipsnio 1 dalimi, 37 straipsniu, Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

1. Pripažinti, kad AB „Kauno grūdai“, įgijusi apie 51 proc. AB „Vievio paukštynas“ akcijų, nepranešusi apie tai Konkurencijos tarybai ir negavusi Konkurencijos tarybos leidimo, pažeidė Konkurencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalies ir 10 straipsnio 1 dalies reikalavimus.
2. Už šio nutarimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytą pažeidimą skirti AB „Kauno grūdai“ 947 700 (devynių šimtų keturiasdešimt septynių tūkstančių septynių šimtų) Eur piniginę baudą.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *www.kt.gov.lt* dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 39 straipsniu, paskirta piniginė bauda per tris mėnesius nuo nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *www.kt.gov.lt* dienos turi būti sumokėta į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą⁸⁴ (įmokos kodas 6920, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas 188659752).

Per nurodytą terminą nesumokėjus baudos, skaičiuojamos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.210 straipsnio 2 dalyje nurodytos palūkanos.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 33 straipsnio 3 dalimi ir 39 straipsniu, skundo padavimas dėl Konkurencijos tarybos nutarimo, kuriuo už Konkurencijos įstatymo pažeidimą ūkio subjektui paskirta bauda, sustabdo baudos ir palūkanų priverstinį išieškojimą iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos, tačiau nesustabdo palūkanų skaičiavimo.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas

⁸⁴ Nr. LT78 7290 0000 0013 0151 (AB „Citadele“ bankas); Nr. LT74 4010 0510 0132 4763 (AB DNB bankas); Nr. LT05 7044 0600 0788 7175 (AB SEB bankas); Nr. LT32 7180 0000 0014 1038 (AB Šiaulių bankas); Nr. LT74 7400 0000 0872 3870 (*Danske Bank A/S* Lietuvos filialas); Nr. LT12 2140 0300 0268 0220 (*Nordea Bank AB* Lietuvos skyrius); Nr. LT24 7300 0101 1239 4300 (AB „Swedbank“); LT42 7230 0000 0012 0025 (UAB Medicinos bankas).